

Boj za vpliv v Španiji

Francoska vlada je včeraj odgodila priznanje nacionalistične vlade generala Franca, ker še niso izpolnjeni vsi pogoji — Nadaljevanje pogajanj Londona in Pariza z Burgosom — Angleška gospodarska ofenziva v nacionalistični Španiji

PARIZ, 15. februarja. Na včerajšnji seji francoskega ministrskega sveta ni bil sprejet nobeden dokončni sklep glede priznanja nacionalistične vlade generala Franca. Pokazalo se je, da v vladi ni soglasja. Del ministrov je za takojšnje priznanje, večina pa zahteva prej še izpolnitev neklih pogojev in razčiščenje nekaterih vprašanj. Pač pa je bilo sklenjeno, da odpotuje senator Berard znova v Burgos, in sicer tokrat v očiščeni misli francoske vlade, da prične pogajanja za odstranitev ovir in rešitev vprašanj, ki za enkrat še ovirajo priznanje. Ker postopoma francoska vlada v popolnem soglasju z angleško vlado, je gotovo, da sklepa o priznanju Francove vlade ne bo sprejela preden ga ne sprejmejo tudi v Londonu.

ANGLEŠKI IN FRANCOŠKI POGOJI
LONDON, 15. februarja. Vprašanje priznanja nacionalistične vlade generala Franca je le še vprašanje časa. Vse angleške stranke pa soglašajo v tem, da je sedaj najvažnejša naloga Anglije in Francije, osvoboditi Španijo odvisnosti od državi osi Rim-Berlin. Samo glede metod, ki naj bi se pri tem uporabljale, niti v sami vladi še ni soglasja. Sicer pa je vprašanje priznanja generala Franca sedaj glavni predmet vseh debat, razprav in ugovorov v angleškem parlamentu, tisku in javnosti. Včerajšnji sklep francoske vlade, da odpotuje senatorja Leona Bérarda v Burgos kot uradnega in ne le poluradnega zastopnika Francije, je bil sprejet tu z velikim zadovoljstvom. Opažajo se tendence zavlačevanja priznanja francoske vlade. Obe vladi, angleška in francoska, želita dobiti prej od generala Franca obvezne obljube glede odstranitve Italijanov iz Španije, glede osamosvojitve od Rima in Berlina, glede opustitve preganjanja političnih nasprotnikov itd.

NOVA CHAMBERLAINOVA IZJAVA
LONDON, 15. februarja. Na včerajšnji seji angleške spodnje zbornice je napravil vodja opozicije major Attlee še en pohvalni, da pripravi vlado do tega, da se obrne pred priznanjem vlade generala Franca na zbornico za odobritev njenega sklepa. Zato je stavil Chamberlainu zadavno vprašanje, na katero mu je premisljen odgovoril, da se samo po sebi razume, da bo vlada sporočila parlamentu svoj sklep, čim ji bo to mogoče. Ne more pa dati zagotovila, da mu bo mogoče odgoditi katero koli akcijo, ki se bo vladi zdelo ugodna in potrebna, ker tako važnih korakov ni mogoče odlagati z dolgotrajnimi debatami. Vsekakor pa bi debata o tem vprašanju njega težavnost olajšala, a za enkrat o tem še ni nobene sklepa. Angleška vlada bo postopala tesno v sporazumu s francosko vlado. — Pritisk opozicije v Londonu je zelo močan in nuno prizdavanje gre v glavnem za tem, da se loči priznanje Francove vlade de facto od onega de iure. Slednje mora biti odvisno od pripravljenosti Franca, da opusti vse repressje proti svojim političnim nasprotnikom, zaplemo njihovih premoženj itd.

ANGLEŠKA GOSPODARSKA OFENZIVA

LONDON, 15. februarja. Angleška vlada spremlja z največjim zanimanjem angleško gospodarsko ofenzivo v nacionalistični Španiji. To ofenzivo je pričela angleška industrija in se poslužuje vseh sredstev, da zopet osvoji tiste položaje, ki jih je zaradi državljanske vojne izgubila. Angleška velika industrija upa, da se ji bo ta ofenziva posrečila in da bo zopet osvojila vso Španijo. Zaradi tega so v Londonu pripravljeni dati Španiji

velike dolgoročne kredite. Vlada generala Franca bo dobila posojilo v višini, ki ji je potrebna. V Barceloni se že mude angleški inženirji, ki bodo gradili novo elektrarno. Sicer pomnata tudi Nemčija in Italija svojo pomoč, toda njuni pogoji so dosti slabši kakor angleški, in vrhu tega bi obstajala ta pomoč dejansko le v blagu in delu. General Franco je že sporočil v London, da prevzema in priznava nacionalistična vlada vse stare dolgovne Španije v Angliji, ki znašajo okoli 5 milijonov funtov sterlingov. Angleži nameravajo to vsoto odbiti od novega posojila.

PERTHOVA INTERVENCIJA PRI CIANU

LONDON, 15. februarja. Predvčerajšnji razgovori angleškega veleposlanika v Rimu lorda Perthja z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano so bili kakor se tu zatrjuje, tesno povezani s

tem vprašanjem. Lord Perth je jasno izjavil grofu Ciano, da je ultimatum, katerega je naperil proti Franciji italijanski tisk, vzbudil v Londonu veliko nezadovoljstvo, ker take grožnje, ki jih Italijanska vlada trpi in podpira, so v direktnem nasprotju z onimi obljubami, ki jih je Mussolini dal Chamberlainu in Halifaxu. Razen tega se je izvedelo, da je bil vodja nemških SA čet Lutze te dni v Libiji skupaj z vodilnimi italijanskimi vojaškimi funkcionarji in inspiciral vojaške formacije. Zato je lord Perth opozoril grofa Ciana na dejstvo, da Italijanska Libija ne meji samo na francosko Tunizijo, ampak tudi na Egipt in angleški Sudan. Navzočnost italijanskih čet v Španiji je po padcu Katalonije glavna ovira za sklenitev premirja in mira, zato bi bilo v interesu dobre stvari, predvsem pa v interesu same nacionalistične Španije, da bi se Italijanske čete takoj odpoklicale. Anglija meni, da ni potrebno, da bi bile Italijanske čete navzoče pri sklopnem vkorakanju nacionalističnih čet v Madrid. — To je bil predmet intervencije lorda Perthja pri grofu Ciano. Tu pa menijo, da se bo položaj v Sredozemlju pomiril takoj, čim bo Anglija zbrala še več bojnih ladij na Sredozemskem morju k nameravanim vajam. Angleška bojna mornarica je še vedno dosti močnejša kakor je Italijanska, in to brez upoštevanja še francoske.

Pravična kazen demokracij

NEENAVADNO SVOJEVRSTEN IN ZANIMIV KOMENTAR V »CORRIERE DELLA SERA« O JAPONSKI ZASEDBI OTOKA HAJNANA

MILAN, 15. februarja. Zasedba otoka Hajnana je dala listu »Corriere della Sera« novo priložnost za kampanjo proti Franciji in sploh velikim demokracijam. List pravi, da jim »slepi ohranitveni nagon brani, da bi priznale legitimne interese in zgodovinske pravice Italije ter Nemčije, zato pa jih zadeva na Daljnem vzhodu zaslužena kazen. Trenutek upliva in odmeva te kazni na evropski celini in na Sredozemskem morju pa bo še prišel. Ker hočejo iz pohlepnosti vse ohraniti, bodo demokracije vse izgubile. Italija se pa tega neskončno veselil, kajti Japonska je njena prijateljica, spada k solidnemu avtoritarnemu trozvezdju ter se junaško

bojuje proti kominterni in proti demokratsko-franzoskimi svetovni pobratimlj. Japonska je mlada, rodovitna, zdrava in viteška dežela. Vsak njen uspeh je trijumf logike in pravičnosti. Njenih uspehov ji Italija ne zavida in naraščanje njene moči ne povzroča Italijanom nobenih skrbi. Rumena nevarnost Italijo ne straši, pač pa jo grozi neskončna neumnost in hudobija velikih demokracij. Ta groza pa ne izvirja iz zavesti kako nevarnosti, ampak je le podobna grozi, ki prevzema človeka n. pr. ob čitanju kakega detektivskega romana, ko ve že vnaprej, da bo zločinec nazadnje le prišel v ječo ali na vislico.

Strahote oboroževanja

ANGLEŠKI IZDATKI ZA OBOROŽITEV ZNAŠAJO 260 MILIJARD DINARJEV. — STEVILO BOJNIH LETAL POSAMEZNIH VELESIL.

LONDON, 15. februarja. Avala. Reuter poroča: Angleška vlada bo izdala danes Belo knjigo, ki bo vsebovala proračun izdatkov za angleško oboroževanje in obrambo države. Po podatkih, ki jih vsebuje Bela knjiga, dosegajo celotni izdatki za angleško oboroževanje okoli 1 milijard funtov sterlingov, od česar odpade pol milijarde na tekoče izdatke za državno obrambo. Popolnoma jasno je, da se ta ogromna vsota ne more kriti z rednimi fiskalnimi dohodki. Zato je namen publikacije obrazložiti angleškim državljanom potrebo teh izdatkov in naporov.

LONDON, 15. februarja. Avala. Po uradnih podatkih angleškega letalstva je nemška letalska industrija sposobna zgraditi vsak mesec 1200 bojnih letal. Nemčija ima

po angleških informacijah sedaj 9800 letal. Anglija jih ima trenutno 7100, sovjetska Rusija nad 7000, Italija nad 4000, USA nad 3500, Japonska nad 3100 in Francija nad 2700.

DUBLIN, 15. febr. Severnoirska vlada je sklenila, da pomnoži teritorialno vojsko za več ko polovico, t. j. na 40.000 mož. Podvojila bo tudi letalstvo.

CHRISTCHURCH, 15. febr. Novozevelandska vlada je sklenila zgraditi tri nova letalska oporišča. Oboroževalni program, ki je naperjen proti ekspanziji Japonske, bo končan še letos.

MELBOURNE, 15. febr. Avstralsko vojni letalstvo bo izvežalo do junija 1940. leta 2200 novih pilotov.

Zapiski

Leopold III.

V današnjem uvodniku prinašamo popis težav, ki jih imajo predsedniki belgijskih vlad zaradi kožljive notranje in zunanje politične situacije Belgije.

V uvodniku je tudi poudarjena težavna pozicija belgijskega kralja Leopolda III., ki mora reševati večne spore med obema belgijskima narodnostima ter tremi političnimi strankami. Pred nekaj dnevi je moral odstopiti ministrski predsednik Spaak. Kralj Leopold III. mu je povelil mandat za sestavo nove vlade, pa ga je Spaak moral vrniti. Nato je dobil mandat voditelj katoliške stranke Henry Jaspar, ki pa tudi ni uspel ter ga je moral vrniti. Sedaj je dobil mandat za sestavo nove vlade katoliški politik Pierlot.

Angleži morajo postati pustolovci

Vojvoda Gloucesterski, brat kralja Jurija VI., je imel v Dorchesteru govor, v katerem se je obrnil na angleško mladino s pozivom, naj zopet oživi starega pustolovskega duha angleškega naroda. »V današnjih dneh, ko je vse v pregibanosti in se svet preoblikuje, vztrajati tudi najpomembnejše srce pred problemi, ki smo se pred njimi znašli. Treba je hladnih glav. Če nočemo izginiti s površine sveta, moramo biti prežeti z duhom pustolovstva, podjetnosti in hrabrosti. Pravilo, da se današnja mladina ravna predvsem po načelu: »Varnost nad vsem!« in da daje prednost pisarniški delu pred vsem drugim. Takšno početje bi bilo za naše prednike nevarno, dvakrat nevarno pa za današnjo mladino.«

Franco in Mlaja

Pariški »Excelsior« poroča, da je general Franco nedavno poslal poveljniku Madrida generalu Mlaji prijateljski poziv v zagotovitvijo, da lahko sodeluje pri obnavljanju nove Španije. Ob izbruhu državljanske vojne sta bila Franco in Mlaja dobra prijatelja. Kaj je gen. Mlaja na Francovo vabilo odgovoril, še ni znano.

Omlinjenje sovjetskega režima

»Times« poroča, da bo ruska komunistična stranka preosnovana v smeri večje osebne svobode. Periodična čiščenja bodo načelno ustavljena, in pripravna doba za sprejem v stranko bo skrajšana. Glavno glasilo stranke »Pravda« bo zopet uvedla nekaj strani, prostih za diskusijo. Vendar pa, list ne bo imel podnaslova v tem smislu, kakor ga je imel že svoj čas, kajti »diskusija« in »tročnik« sta v Rusiji skoro sinonima pojma. Od tistih, ki so pred letom 1924 polnili te strani v »Pravdi«, jih je le še malo pri življenju. Predlagane spremembe bodo sprejete na kongresu stranke v marcu mesecu.

Angleška gospodarska akcija v Romuniji

V Bukaresti se je nedavno mudil znani angleški veleindustrialec lord Semphair, ki ga je sprejel tudi kralj Karol in številni člani vlade. Semphair vodi pogajanja za neko angleško skupino industrijcev z romunsko vlado, in pred odhodom je izjavil zastopnikom tiska, da bo skupina, ki jo zastopa, izvedla v Romuniji nekatera tehnična dela, kakor n. pr. gradnjo cest in pristanišč, to pa v zameno za romunsko pšenico in les. Informirani krogi cenijo vrednost tega dela ter investicij na dve milijardi lejev.

Domati zapiski

Seje skupščine in senata

Seja narodne skupščine je določena za jutri popoldne, seja senata pa za petek. V skupščini se je situacija toliko izmenjala, da bo razen JIŽ podprla vlado tudi skupina Voje Grgovičev. Združena opozicija bo po prečitanih vladini deklaraciji prebrala svojo deklaracijo, v kateri bo pojasnjeno njeno stališče pri reševanju hrvaškega vprašanja. Zaradi tega se misli, da letos proračunska debata ne bo tako ostru kot je bila po navadi, ker vse pričakuje od vlade dejenj: t. j. rešitve hrvaškega vprašanja.

Cincar Marković prevzel posle

Novi minister zunanjih zadev dr. Cincar-Marković je po prisegi prevzel posle v svojem ministruvstvu ter pri tej priliki sprejel višje uradništvo. Dejal je, da je s tem, da je njemu kot diplomatu poverjeno vodstvo zunanjega ministruvstva, odlikovano vse uradništvo in ne samo on.

Dr. Srškičev načrt o preureditvi države

»Hrvatski dnevnik« polemizira z novoskandiskim »Dnevom« o Srškičevem načrtu za preureditve države. V »Danu« je namreč priobčil inž. Milivoj Matić članek, v katerem se zavzema, da ostane sedanji banovinski sistem, in sicer nekako tako, kakor si ga je zamišljal pok. dr. Srškič, ki je predvideval poleg ene vlade in enega parlamenta resnično demokratično urejene banovine. Narodni poslanci in njihovi namestniki v posrednih banovinah bi tvorili banovinske zbore. Iz njihovih vrst bi bili banji v rangju ministra ter politični podbanji v rangju državnega podtajnika. Narodni poslanci vseh banovin skupaj bi tvorili narodno skupščino. Zaradi boljše administracije v banovinah, bi bili postavljene še administrativni podbanji z načelniki kot oddelnimi šefi. »Hrvatski dnevnik« citira zadnji Srškičev govor i. 1936. v Sarajevu, v katerem je dr. Srškič priznal, da tak načrt ne more zadovoljiti Hrvatov in da morajo oni, ki hočejo zadovoljiti Hrvate, iti dalje. »Hrvatski dnevnik« pravi, da je bil dr. Srškičev govor v Sarajevu mnogo bolj aktualen, kakor pa je bilo to, kar je kombiniral dr. Srškič v času diktature. O članku inž. Matića pa pravi »Hrvatski dnevnik«, da govori iz njega slepo sovraštvo proti Hrvatim, ki vede v propast, ali samo one, ki so z njim navdahnjeni.

Nemci v Bosni

V Sarajevu je bil osnovan »Kulturbund«. Sklenjeno je bilo, da se vsi Nemci v Bosni in Hercegovini organizirajo ter ustanovijo odseke »Kulturbanda« po vseh krajih, kjer prebivajo.

Po volitvah v Sloveniji

Delegati kmetско-delavskega gibanja (KDG), ki so se zbrali iz vse Slovenije, so sprejeli resolucijo, v kateri med drugim ugotavljajo: »Pri volitvah 11. decembra 1938 je doživela poraz tudi JNS. V njenih vrstah je nastal razkol, ki dokazuje, da obstoji močno krilo demokratičnih in domoljubnih elementov, ki ne odobravajo bivše Kramerejeve centralistične politike. Tudi demokratične skupine niso žele tistega uspeha, ki bi ga lahko pričakovali. Socialna demokracija je šla v volivno borbo skupno z JNS in je s tem razbila delavske vrste. KDG je izšla iz volivnega boja kot najmočnejša skupina med resnično demokratičnimi skupinami. Ta uspeh dokazuje, da je KDG življenska zmožna politična oblika in da ga je treba ohraniti in okrepiti. Želeli bi bilo, da bi čimprej prenehel spor s skupino dr. Lončarja, ker bi s tem bil odpravljen škodljiv razkol v demokratičnih in domoljubnih vrstah. KDG mora še bolj okrepiti svoje aktivno sodelovanje v Slovenski združeni opoziciji (SZO), ki se je izkazala kot priznana oblika za skupno delo raznih političnih in svetovno-nazorskih skupin v Sloveniji in kot primerna oblika za čim širše združevanje vseh demokratičnih in domoljubnih sil v Sloveniji.«

Novice

Socialno vprašanje malih obrtnikov

TOŽBE PO § 219 OBRBTNEGA ZAKONA — VPRAŠANJE HRANARINE, KI NAJ SE PRENESE NA OUZO

Dan na dan čitamo po časopisju o tožbah, ki se druga za drugo vrstijo pred obrtnimi sodišči. Večina njih ima izhodišče v § 219. o. z. in bi se površnemu opazovalcu zdelo, da leži krivda v golem nepoznanju zakona, kar pa ni res. Pred sodišča prihajajo običajno mali in srednji obrtniki, katerih osnovni čut za red in pravico je radi nenehno se vrstečih manjših in večjih krivic, do skrajnosti izostren. To so zastopniki onega dela našega obrtništva, ki so po sili razmer obsojeni v životarjenje vsled slabega gnetnega stanja, redkih naročil, prevelikih javnih davkov itd. Baš ti mali obrtniki pa so najbolj izpostavljeni hudemu konkurenčnemu pritisku, ker je za uspešen boj proti konkurenci dandanes potreben pač le denar in zopet denar, katerega pa nimajo. Če poleg tega pravilno presodimo socialna bremena, ki leže na plečih današnjega obrtništva, bomo prišli do fatalnega zaključka, da prav z ničemer niso podani pogoji za uspešen podvig domače tvornosti in pridobitev gnetnih sredstev onemu, ki jih nima. Nasprotno, — zdi se, da je demontaža srednjega stanja sankcionirana. In tožbe pred obrtnimi sodišči nam zgornjo povedo, da imajo svoj izvor v gnetnem vprašanju posameznika in s tem svoje socialno politično ozadje.

Določbam § 219. o. z. se upira najosnovnejši pravni čut današnjega obrtnika, ki je prisiljen drago plačevati prispevke socialnega zavarovanja svojega

delavstva in ne vidi nobene stvarne potrebe še posebej skrbeti za pravilno gospodarsko raven tega zavarovanja. Iz kakšnih razlogov je zakonodajalec čutil potrebo z zakonom sankcionirati, dolžnost delodajalcu plačati svojega delojemalca, »če je po najmanj 14 dnevem službovanju sprečen opravljati službo zaradi bolezni, za ne več kot teden dni — ne more nikomur biti jasno, Marsikomu pa je znano, da večina bolezenskih slučajev odpada baš na to karentno dobo. Tudi za slučaj, če to ne drži, je OUZO institucija, ki je bila ustanovljena, da ob podpori vseh, v poštev prihajajočih faktorjev in v vsakem primeru poskrbi za svoje zavarovanje. V nasprotnem primeru je OUZO institucija, ki stane samo denar, a svojemu namenu ne služi nič.

Obrtništvo je skoraj v vseh panogah podpisalo kolektivne pogodbe in to v veri, da s tem koristi sebi in delavstvu. Oba imata na urejenih odnosih enake interese in so zaradi tega vse pogodbe bile podpisane v razmeroma kratkem času. Kjer je borba trajala dalje časa, tam je imel besedo močnejši kapital, ali pa so gospodarske prilike dotične panoge tako slabe, da je samo strah pred nemogočo konkurenčno borbo zaviral podpis in povzročal stavke. S kolektivnimi pogodbami se je uredil pravni odnos delavstva napram delojemalcu, obenem se je povsod povdrala največja važnost na delojemalčev višji zaslužek.

(Jutri konec.)

Cestna dela v celjskem okraju

Okrajni cestni odbor v Celju je sestavil načrt, v katerem je predvidenih 3 milijone 24 tisoč 930 din izdatkov in isto dohodkov. Kakor vselej najbrže tudi letos ne bo ta načrt v celoti odobren in izveden, čeprav je stanje cest v celjskem okraju zelo slabo in ne odgovarja potrebam tega okraja. Kljub temu, da imamo železniške proge, so naše ceste zelo obtežene posebno poleti, v času letoviške sezone.

Banovina bo krila razne izdatke (osebne, upravne, dobavo gramozu, za podporne in oporne zidove ob cestah, propuste, mostove, kažipote), 1.120.050 din, za subvencionirane ceste 200.000 din, za vzdrževanje cest 154.000 din, prispevek k regulaciji Savinje 350.000 din, za subvencionirane ceste 200.000 din, za anuitete posojil 369.625 din. Predvidene so sledeče nove gradnje: preložitve klanca v St. Juriju za 80.000 din, gradnja železobetonskega mostu v Ločici in preložitve ceste za 130.000 din, valjanje ceste Višnja vas—Dob-

na za 100.000 din in popravila raznih cest za 200.000 din.

Redni dohodki bodo znašali 20% cestno doklado v znesku 1.000.000 din, prispevki banovine 1.161.670 din, železniške uprave 6.680 din, za dovoljene ceste k postajam. K izrednim dohodkom bi prispevala banovina polovico. Poleg tega ima cestni odbor en in pol milijonsko posojilo od Hranilnice dravske banovine za gradnje novih cest. V načrtu je gradnja ceste St. Jurij—Sv. Jakob za 135.000 din, Smartno 100.000 Ljubee—Sv. Tomaž 450.000, Celje—Levski most 90.000, Vrbje—Gotovlje—Sv. Peter 110.000, Gomilsko—Parizlje 80.000, Ivenca—Jankova—Rove 90.000, Vranska—Praprce 150.000 din in preložitve več cest. Od teh se nekatere že gradijo in vse bodo baje letos dograjene. Pri teh delih je zaposlenih 200 do 300 sezonskih delavcev. O potoku teh del in o dovrševanju proračuna bomo poročali.

Zmešnjave okoli celjske utoplenke

OD NEZNANKE DO MARIJE GAJSEK — IN MARIJE SENEČAČNIK — SIN OB-JOKAVAL V TUJI ŽE NI SVOJO MATER

Celje, 15. febr.

Kakor smo včeraj poročali, je proti poldnevju policija ugotovila, da je utoplenka, ki je bila zjutraj najdena v potoku Koprivnici, nekda Marija Gajšek. Njeno ime so že vpisali v mrliško knjigo. Njen sin je namreč v utoplenki »spoznal« svojo mater in celo jokal ob njenem truplu. Ko se je po zaslišanju na policiji napotil na Lopato, je našel svojo mater živo in čilo, kar je ves vesel javil policiji in našemu uradništvu.

Vprašanje identičnosti je torej ostalo odprto in bi ostala ženska neznana, če ne bi v njej spoznal svoje žene posestnik Senegačnik Mihael iz Višnje vasi pri Vojniku. Njegova žena Marija, stara 65 let,

je prišla pred nekaj dnevi v celjsko bolnišnico na zdravljenje za špansko in živčno boleznijo. Po treh dneh je v ponedeljek popoldne na svojo odgovornost bolnišnico zapustila in se napotila na obisk k svoji sestri v Gaberje, kamor pa ni dospela. Včeraj popoldne je prišel njen mož v Celje, da jo obišče. Povedal so mu, da je bolnišnico že zapustila, naka se je napotil k svakinji v Gaberje. Tudi tu je ni našel, pač pa so mu povedali, da so našli zjutraj v potoku Koprivnici neko žensko in da je to mogoče njegova žena. Senegačnik se je napotil k potoku in je v utoplenki res spoznal svojo ženo Marijo.

Nova postojanka Maistrovih borcev

V nedeljo, 12. febr., se je vršil v prostori hotelu Rajh v Ormožu ustanovni občni zbor Odseka Zveze Maistrovih borcev. Zborovanja se je udeležilo nad 130 borcev iz ormoškega sodnega okraja. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Rojs Ivan, rav-

nateli posojilnice, ki je po kratkem pozdravu predal vodstvo predsedujočemu tov. Rudolfu Zrinšku, davčnemu inšpektorju, ki se je v lepih besedah spomnil pok. generala Rudolfa Maistra, kateremu so zborovalci vzklíkili trikratni slava. Odposlana je bila tudi vdanostna

brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., ki so jo zborovalci z velikim navdušenjem pozdravili in soglasno odobrili. Sledilo je izčrpo poročilo zastopnika ZMB tov. Cimermana o dosedanjem delovanju Zveze, zlasti o korakih, ki jih je Zveza dosedaj podvzela za doseg dobrovoljstva. Zborovalci so z zadovoljstvom vzeli poročilo na znanje in je bila upravi Zveze soglasno izrečena zaupnica.

Nato je sledila izvolitev reprezentance in sicer za predsednika g. dr. Ban Adam, odvetnik, blaginika g. Ozmeč Gustav in za tajnika pa Aleksij Franjo, vsi iz Ormoža.

Po dokončani debati se je predsedujoči zahvalil za polnoštevilno udeležbo s pozivom, naj pozivljamo Maistrov duh in gojimo med seboj nerazdružljivo priateljstvo v isti harmoniji, ki je vladala med Maistrovimi borci v prevatni dobi, ko smo morali braniti našo severno mejo.

Most med Slavonijo in Bosno

Te dni je posebna komisija gradbenega ministruvstva proučala teren za gradnjo novega mosta med Slavoniskim in Bosanskim Samcem preko Save. Novi most bo izredne gospodarske važnosti, ker bo tako dobljena nova zveza med Slavonijo in Bosno. Z gradnjo mostu bodo že spomlad prišli. Prav tako bodo v treh letih zgradili novi most preko Save pri Slavoniskem Brodu, ker železniški most ne prenese tudi avtomobilskega in vozovniškega prometa.

REDNI LETNI OBČNI ZBOR ODESKA ZVEZE MAISTROVIH BORCEV PRI SV. BOLFENKU PRI SREDIŠČU

Na Svečnico, 2. februarja 1939, se je vršil redni letni občni zbor odseka Zveze Maistrovih borcev pri Sv. Bolfenku pri Središču, katerega se je udeležilo 150 tamnošnjih domačinov, ki so leta 1918-19 branili našo severno mejo. Zborovanje je vodil zaslužni predsednik tamnega odseka gospod Robert Košar, ki je v prevatni dobi ustanovil Narodno stražo pri Sv. Bolfenku. Zborovalci so z navdušenjem sprejeli zastopnike ZMB iz Maribora zg. Guština, Malenška, Cvirna in Cimermana. Sledila so izčrpa poročila navedenih delegatov o dosedanjem Zvezinem poslovanju, ki šteje danes nad 1700 članov. Po končanih formalnostih je bil izvoljen prejšnji odbor.

V smrt na dan poroke zaročenke

V Trešnjevju v Prekmurju se je te dni obesil bogat posestnik sin Henrik Lapuh. Samomor je napravil na dan poroke svoje bivše zaročenke. Henrik se je že pred leti zagledal v lepo 18 letno Heleno Slaničev. Poroko sta odložila na čas, ko bo Lapuh odslužil vojnake. Nekega dne je mladenčca hudo zadela vest, da se je njegova izvoljenka zagledala v drugega. Upal je, da se bo zadeva uredila, ko se vrne od vojakov. Bilo pa je že prepozno, ker se je kmalu po njegovem pridu Heleno poročila z drugim. Na dan njene poroke se je razočarani mladenček usmrtil.

o. Poročila sta se te dni Franc Mastnak, posestnik iz Sedine, in Jožefa Vodošek.

V o. kočevskih gozdovih je bil te dni lov na merjasce. Dva domača lovca sta imela precejšnjo srečo, saj sta ustrelila dva velika merjasca, ki sta tehtala 140 in 133 kg.

o. Mala Nedelja, Sokolska četa priredi na pustno nedeljo, 19. febr., ob pol 16. uri v svojem domu predpustno zabavo z burko »Davek na samce«.

Podeželan pride iz Pariza domov: »Saj nij ni bil drag, kajti model lanskega leta je!«

Elektrifikacija Medmurja

Poročali smo že, da je Mestna hranilnica v Mariboru na nedavni dražbi kupila premogovnik Peklenica pri Murskem Središču. Kupnina je znašala 10 milijonov dinarjev. Prvišnji lastnik se je proti prodaji rudnika pritožil, vendar pa je nadzorna oblast kupcu potrdila. Te dni je bila v Murskem Središču posebna sodna komisija, ki je izročila premogovnik

novemu lastniku. V zvezi s tem je Mestna hranilnica v Mariboru takoj pričela akcijo za elektrifikacijo M. Središča, kar je za uspešno obratovanje kupljenega rudnika nujno potrebno. Kapaciteta premogovnika bo povečana. Istočasno se elektrifikacija Murskega Središča bo elektrificirano tudi ostalo Medmurje.

mnoško škode. Zadeva je bila javljena žandarmeriji.

Celje

c. Nove naročnike prosimo, da poravnajo naročnino, ki je plačljiva vnaprej, v upravi v Prešernovi ulici 3, ali po razpisalcu. Vsa naročila lahko izvršite tudi telefonično. Kličite št. 280!

c. Danes ob 20. bo v Narodnem domu občni zbor savinskega področja SPD. — Ob isti uri v Delavski zbornici predavanje g. Lampreta o temi »Duševna slika slovenskega kmeta«. — Jutri ob 8. zvečer bo na magistratu občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa.

c. Brezposelnost se raste. 10. t. m. je bilo na Borzi dela prijavljenih 1419 brezposelnih, 1234 moških in 185 žensk. 1. februarja pa 1370, 1191 in 179. — Delo dobi: 3 hlapi, 6 rudniških vozačev, 6 rud. kopačev, 1 žagar, 1 mizar, 1 valjenec, 6 kuharic, 3 kmečke deklet, 3 natakarice, 2 sobarice, 2 služkinje, 1 postrežnica.

c. Kino Dom predvaja danes film Stan in Olli v Alpah. Smešno do solz.

Ptuj

p. Poročila sta se inž. poročnik Radovan Rodovič z gđ. Trautl Spružina.

p. Iz pujske bolnišnice. Vozlarju Antonu, 50-letnemu občinskemu revežu iz Repiš v Halozah, je padlo deblo tako nesrečno na desno nogo, da mu jo je zlomilo. Kureš Franc, 32-letni posest, sin iz Hajdoš se je vračal pozno zvečer pljan domov in se ni mogel pravočasno umakniti nekemu avtomobilu iz Majšperka, tako da ga je zadel in poškodoval na glavi. Iz Biša pri Sv. Boženku v Slov. goricah je 4-letni posest, sinček Šket Anton v svoji mladostni razposajenosti splezal na kopico slame, s katere je pa padel in si zlomil levo nogo.

p. Kino Ptuj predvaja danes in jutri film »Knežinja Tarakanova«.

n. Tudi v Splitu se že kopajo. Nedavno smo poročali, da so dubrovaške plaže polne kopalcev. Oživila so tudi splitska kopališča, kamor je sonce privabilo na stotine kopalcev.

n. V vlakcu se je obesil. Med Sarajevom in Mostarom se je v brzovlakcu obesil trgovec Stjepan Šajn iz Mostara. Našli so ga mrtvega v stranišču.

n. 80 milijonov din za asfaltiranje ceste. Gradbeno ministrstvo je odobrilo za asfaltiranje ceste od Jajca do Bosanske Gradiske znesek 80 milijonov dinarjev. Ta kosa ceste meri 130 kilometrov.

n. Za 6 milijonov dinarjev tobaka je odkupila državna monopolska komisija v strumskem okraju. Vsega tobaka je bilo za 290.000 din.

n. Beogradskega advokata dr. Rošića so zaprli. Višja sodna instanca je zavrnila pritožbo zaradi preiskovalnega zapora in odobrila rešenje okrajnega sodišča. Kakor smo že poročali, je imenovani advokat osumljen, da je s svojo ženo član razbojniške tolpe Jeremića.

n. Svata kakor v romanu. V Beogradu se je t. dni poročila Anđelka Golub z bogatim beogradskega trgovcem Radivojem Matićem. Nevesta je sirota brez staršev in je vso svojo mladost preživela v zavodu za osirotela dekleta. Bila pa je marljiva in se je izučila v trgovini. Njena marljivost ji je priskrbelo tudi moža, enega najbogatejših trgovcev v Beogradu.

n. Samomur z rdečilom. Gojenka trgovske akademije Ela Salom iz Sarajeva je dobila v šoli slabo oceno. Zato je hotela napraviti samomur. Izpila je precej rdečila. Njeno stanje v bolnišnici je brezupno.

n. Bitka dveh vasi zaradi dekleta. V vasi Ploča v župskem okraju je nastal zaradi nezvestobe nekega dekleta prepir, ki se je prenesel še na sosednjo vas. Vsačini obeh vasi so se stegli in je bilo več oseb nevarno ranjenih.

Maribor

Zazidava mestnega središča

POTREBA PO OBDAVČENJU NEZAZIDANIH PARCEL IN UREDITVI ASFALTIRANIH HODNIKO V OB TEH PARCELAH.

Kakor vsako leto ob tem času, napovedujejo tudi letos listi Mariboru živalno gradbeno sezono, in kakor prejšnja leta, se gotovo tudi letos vsa ta množestevnata obetanja prav gotovo ne bodo izpolnila. Vendar je gotovo, da vsaj manj novih stavb ne bomo dobili, kakor smo jih lani ali prejšnja leta. Toda z njihovimi gradbenimi bilanci prav gotovo ne moremo biti zadovoljni. Kajti Maribor je med vsemi mesti srednje velikosti v Jugoslaviji tisto, v katerem se najmanj gradi in ki tudi najmanj napreduje. Okoli 12 jugoslovanskih mest, ki so bila leta 1918. manjša kakor tedanji Maribor, je v teh 20 letih že davno prehitelo naše mesto tako glede gradbenega, kakor tudi glede populacijskega razvoja.

Predvsem pa ne moremo biti zadovoljni z razvojem zazidave mestnega središča, kjer stoji skoraj še vedno toliko praznih parcel, kolikor jih je stalo pred 20 leti. Prav ta sredina, zlasti med Aleksandrovo in Tattenbachovo ulico, je s svojimi starimi, trhljimi in vegastimi plotovi, malomeščanskimi vrtovi ali celo zamenjenimi tratami tisto, kar zunanje lice Maribora najbolj kvari, onemogoča pravilno in moderno ureditev cest in zažaga ves ta del neprenehoma s prahom in smetmi. V Cvetlični, Sodni, Frančiškanski in Kopalski ulici ter v ulicah, ki jih križajo, je bilo v 20 letih zgrajenih tako malo hiš, da pri tem tempu še najmanj 200 let ne bodo zazidane.

Glavna krivda, da se v teh ulicah tako malo zida, so pretrpane cene stavbišč. Ki oplačajo vsakega resnega interesenta. Nekateri lastniki pa sploh nečisto ničesar slišati o prodaji, ker spekulirajo s tem, da se bodo v prihodnjih letih cene še zvišale. V naši javnosti je bilo sproženih že več predlogov, naj bi se našla pot, po kateri bi bilo mogoče pripraviti lastnike teh stavbišč do popuščanja, toda na merodajnem mestu se nikoli niso obravnavali s tisto resnostjo, kakor bi bilo treba. To merodajno mesto je predvsem mestna občina. Gotovo bi vsa javnost, razen prizadetih lastnikov stavbišč, iskreno pozdravila obdavčenje teh nezazidanih parcel. Razen tega bi pa pozdravila tudi sklep, da morajo vsi posestniki zgraditi ob teh parcelah, čeprav niso zazidane, asfaltirane hodnike za pešce. Kajti vse tlakovanje bo tako dolgo brez vsakega haska, dokler bo nosil veter s teh poti na cesto prah, dež in blato.

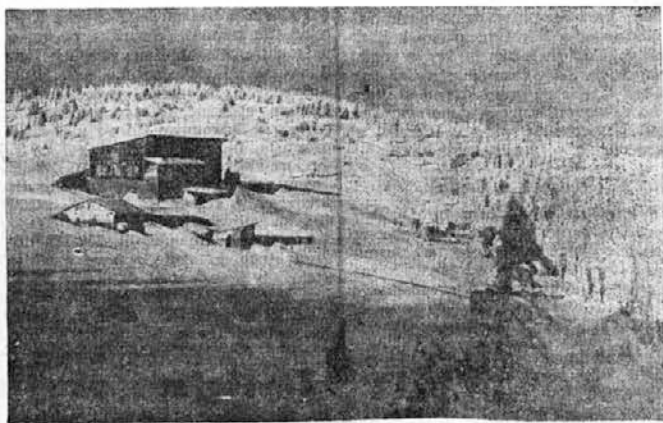
Ako pa tudi vsi ti ukrepi ne bi pomagali, naj bi se našla še druga sredstva, da se omogočijo znosne cene za nakup teh stavbišč in da se forsira najprej zazidava tega mestnega središča. In sicer po določenem sistemu, po katerem bomo dobili čimprej vsaj n. pr. v Sodni ulici strnjeno zazidavo. Prav Pokojniški zavod bi lahko bil prvi, ki bi ob posredovanju mestne občine zidal svoje hiše v tem delu, in to še letos.

Bela opojnost v predpustnem znamenju

PREDPUSTNI IN MAŠKARADNI KORZO OKOLI SENJORJEVEGA DOMA NA POHORJU

Na svojo staro, že nekoliko oguljeno zimsko odejo, je večerjalo Pohorje novo in svežo suknjo, ki se tako mikavno in lepo belj v dolino in vabi na Pohorje v objem bele opojnosti. Nihče ne

za dostojno dozo sproščenega smeha in veselja. Saj je že na suhih tleh v dolini maskara v svojih stoterih barvah in oblikah vsakemu očesu smešna, koliko bolj se to še odraža na smučeh in snegu, od

more zameriti, če se v belo opojnost vrti tudi prizvok predpustnega časa, ki sedaj tako bohotno kraljuje v dolini, dokler ga čez in čez ne bo zagrnila pustna pepelnica in spokorniška sivina.

V Senjorjevem domu in na mičnih vrveh okoli njega pripravljajo za konec tedna smučarski predpustni korzo, ki bo nudil tudi najbolj zagrenjenemu smučar-

koder se v dvakratni jarkosti odražajo predpustne barvitosti in norčije.

K predpustnemu korzu na Pohorju, ki bo trajal v soboto in nedeljo, bo vozilo kot običajno za ceno 35 din tja in nazaj več avtobusov, tako da se bodo Mariborčani mogli — če jim je v dolini premoledno predpustnega razpoloženja — povzpeti tudi na Pohorje.

Kako Maribor „umre“

Kritični čas se začne takole proti polnočni uri. Začelo se je pa to umiranje že v gledališču, nekoliko pred polnočjo. Izrli in peli so »Vse za šalo«, pa bi človek nehotel rekel, vsaj za šalo, da je nekaj umiranja tudi v tem komadu. Nastrojenje je skoraj povsod isto — kakor na deskah tako v mariborskih oštarijah, kjer se ljudje opijajo v toliki meri, v kolikor se jim ne smili denar — in jim postanejo ena figa vsa tista velika in globoka vprašanja o političnih konstelacijah. Naj gre Španija, naj gre Kitajska, naj gre Češka po gobe — oni so ohranili ljubezen, ljubezen pa je povsod in povsod enaka.

Ob tem resigniranem spoznanju se da razvzeti.

Sicer ni ljubezen v oštarijah pred polnočjo tako globoka kakor je bila malo popreje na deskah pri »Vse za šalo« — ali malce ljubezni je ostalo še v vseh ljudeh. Kako bi pa človek drugače sedel do polnoči v oštariji in prenašal piano tovarišijo, dim, muziko, kričanje, če ne bi sam čutil neko ljubezen do tovarišije in do tega »umiranja«, ki je samo v toliko umiranje, v kolikor se približuje polnočna ura.

Ulice so od nedelje na ponedeljek pred polnočjo precej živahne in razsvetljene.

Skrivnost lepe Ilone

V Veliki Kikindi živi 15 letna Ilona Moldban, ki velja za pravo lepoto. Njena, četudi še kratka, življenjska povest, je zavita v tajno, ki se polagoma razjasnjuje. Ilona ne pozna svojih staršev, niti ne ve, če je krščena. Pred 15 leti jo je njena mati položila na prag Jelisave Bob, ki jo je vzgajala in ji bila dobro krušna mati. Te dni je zaprosil za Ilonino roko neki ugledni pomorščak. O tem so pisali tudi časopisi. Citala je to tudi Suzana Čman onstran madžarske meje, ki se je takoj javila, da je njena mati. Žena celih petnajst let ni vedela za usodo svoje hčerke. Vsa vesela in srečna je prispela v Veliko Kikindo, kjer pripravljajo veliko svatbeno svečanost.

o. Iz učiteljske službe. V višjo položajno skupino je napredovala Danica Gruden, učiteljica meščanske šole v Celju. Premeščena je Vlasta Bitenc iz Rudeča v pujskem okraju za učiteljico v Ptuj. Prav tako je premeščen njen mož Rudolf Bitenc, Drago Dobnik, učitelj meščanske šole v Mežici, za upravitelja meščanske šole v Slovenjgradcu. Olga Korbek, učiteljica v Sošanju, je premeščena za učiteljico v Kuli v dunavski banovini. Učitelj meščanske šole Milan Vauda iz Vojnika je upokojen.

o. Za gradnjo drugega železniškega tira na progi Zidani most—Zagreb. Občinski odbor UJNZB je nedavno začel akcijo za gradnjo drugega tira na preobremenjeni železniški progi Zidani most—Zagreb. V ta namen je izdal posebno publikacijo, v kateri statistično utemeljuje potrebo tega tira. Gradbeni stroški z vsemi preureditvami so preračunani na okoli 100 milijonov dinarjev.

o. Iz sodniške službe. K okrajnemu sodišču v Skofiji Luki je premeščen sodnik Stanko Hribar iz Konjice, za sodnika v Rogatcu pa pristav celjskega okrožnega sodišča Vladimir Modic. Upokojen je predsednik okrožnega sodišča v Murski Soboti dr. Fran Žihar.

o. Predsednik slovenske Akademije znanosti g. dr. Rajko Nahtigal je te dni odpotoval v Beograd, da naveže čim tesnejše stike s tamkajšnjimi znanstveniki.

o. Invalidsko zborovanje v Kranju. Preteklo nedeljo je bilo v Kranju veliko zborovanje invalidov, na katerega so prišli zastopniki iz Jesenice, Bleda, Trilca, Žirova, Gorenje vasi, Selca, Moravca in Ljubljane. Zborovanje je bilo organizacijskega pomena. Sprejeta je bila obširna resolucija o sestavi novih pravil.

o. Slamorenica je odrgala desno 15letnemu Villju Špesu, žagarjevemu sinu iz Marenberga. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

o. Cigani v Savinjski dolini. Zadnje čase so se priklitali v Savinjsko dolino mnogi cigani, ki vznemirjajo mirno prebivalstvo. Ker so se zadnje dni tatvine vedno bolj množile, so pričeli orožniki lov na cigane. Mnogo teh temnopoltih tatov so polovili in oddali sodišču.

o. Slinavka in parkletka v Sloveniji. Službeno poročilo o živalskih kužnih boleznih pravi, da je slinavka in parkletka ponehala v okrajih Brežice, Črnomelj, Ljubljana mesto, Ljubljana okolica in Maribor desni breg. Bolezen pa se razširja v občini Ljutomer, v Kamnici pri Mariboru, v Dobrenju in v Pesnici.

o. Prireditve pohorskih kovačev. Kovači tovarne kos in srpov pri Sv. Lovrencu na Pohorju priredijo v soboto v dvorani pri »Jelenju« pri Sv. Lovrencu kovaški ples. Prireditve bo združen s proslavo 50letnega obstoja te pohorske tovarne.

o. Pri pretepu polomili šipe. V nedeljo je priredila gasilska četa v Zgornji Polskavi veselico v gostilni Mohorko. Na veselici je bilo tudi par fantov, ki so popivali in peli. Ko so bili že vsi pijani, so se sprli in stegli. Potrli so koračarce in šipe ter napravili

Meščani se vračajo. Iz kavarn in iz vseh mogočih predpustnih prireditve. Potlej udari dvanaesti, luči na pol ugasnejo, mesto na pol umre. Stražniki počakajo še nekaj trenutkov, preden začnejo s tistim strašnim delom — napovedovanjem policijske ure.

Ko mine 5 minut čez dvanaesto ter se vrata iz nobene oštarije še ne odprejo, je treba kreniti na delo. Delo je precej sitno, če se stražnik zaveda, kaj se pravi razdeliti harmonije tisočih družb, ki so se mogoče šele dobro razvile. Stražnik si popravi obleko, naslednji trenutek pa že odpre vrata in stoji med podboji.

«Policijska ura, gospodale»

Tale ura, ki se začne takole nekako po polnoči, je nekak udarec v polno, nekak mrzla prha, ki vselej zadene. Posamezne oštarije reagirajo na njo dokaj različno. Če je pri mizah tih in tiha, se komaj zmenijo in pijejo naprej, ker vedo, da bo stražnik še prišel. Prvič je vse bolj formalno. Če je pa tovarniška v huroskem vplivu, kakor na priliko v neki beznici, kjer je stara prostitutka vpila na vse grlo: »Tražim ljubav, tražim srečo, tražim...«, potlej ženska ob napovedi policijske ure zapoje znova in siloviteje: »Tražim ljubav, tražim srečo, tražim...»

m. šolska maša za pokojnim papežem Pijem XI. bo v Mariboru v petek, 17. tm. dopoldne. Po maši se vrnejo šolarji in dijaki v razrede, kjer se nadaljuje pouk. Na deželi prisostvujejo šolarji splošnim žalnim mašam skupaj z občinstvom in predstavniki oblasti.

m. Po daljši boleznij je umrl g. Milan Ferjan, sreski tajnik v p. Pogreb bo v četrtek v Slovenjgradu. N. p. v m!

m. Borza dela v Mariboru išče za takojšen nastop 4 tkalce ali tkalce za šaft stroje.

m. Pismo iz Štockholma je prejela mariborska bolnišnica. Naslovljeno je bilo na Sven Bega, ki pa ni bil nikdar v tukajšnji bolnišnici.

m. Lasnikom Jakopičevih slik. V Maribor je prišel pisatelj g. Anton Podbevšek, ki naproša lastnike Jakopičevih slik, pri katerih se še ni zglasil, zaradi katalogizacije, da mu takoj javijo svoje naslove na upravištvu »Večernika«. Kot znano, bo Jakopičeva monografija, ki bo v kratkem izšla, vsebovala seznam Jakopičevih slik in njihovih lastnikov od l. 1899. dalje. Ta poziv velja tudi tistim, katerih slike si je g. Podbevšek že ogledal, a so si pozneje nabavili še nove Jakopičeve podobe.

m. Ribarsko društvo v Mariboru javlja svojim članom, ki reflektirajo na posrje potok, da se čimprej zgledajo pri druženem blagajniku g. Ferdin Greinerju, Gosposka ul. 2, v svrhu razdelitve potokov.

m. Ljudska univerza. V petek, 17. febr. se vrši »Cankarjev večer v spomin na 20 letnico njegove smrti. O njegovem življenju in delu bo predaval g. prof. dr. A n t o n S l o d n j a k, književnik iz

Stražnik opazuje nekaj gluhih trenutkov in odide. Obrazi go beznicah in oštarijah so pijano izvalni.

Vendar je stražnik pustil za sabo nastež odprta vrata, da hladni zrak nehoti trezni možgane. Pri mizah se tam pa tam kdo dvigne, ali odide redkodo. Ko se vrne stražnik točno čez pet minut, je še skoraj vse kakor je bilo. Ali zdaj gre zares. Zdj začnejo napovedovati policijsko tudi krčmar in natakarice.

Zdj se začne po mestu tisti nesrečni čas, ko ti takole kdo v brk stražniku zakriči ali zapoje. Pa so po navadi stražniki čudovito potrpežljivi ter poznajo slabosti pljanj revolucionarjev.

To je tisto zadnje vplije na ulicah, preden Maribor povsme ne izdahne. Nekaj podobnega je s prašičkom preden ne izdahne, ko ga zabodejo. Še nekajkrat sune z nogo, potlej je pa v redu. Nič več se ne gane. Isto je v Mariboru. Okoli tretje ure, ko nastopi druga policijska, še se enkrat upre, potem pa kmalu »vse tiho je bilo«. Zakasneli pijanci niso vredni, da bi jih omenjal, več ali manj že vsi prenašajo ponedeljskega mačka.

Zjutraj se bo meščan zbudil trezen in treba bo na delo.

Ljubljane. Najbolj značilne in najlepše njegove umetniške proizvode bo pa recitiral g. C i r i l D e b e v e c, režiser ljubljanske drame.

m. Ljudska univerza v Studencih. V četrtek, 16. t. m., ob 19. uri bo predavanje nadz. Petra Močnika o »Kultiviranju domačega vrta« — s skopičnimi slikami. Predavanje bo prirejeno s posebnim ozrom na študentske razmere, kjer ima skoraj vsaka hiša kos vrtnika, zato so vsi posestniki vrtove posebno vabljivi! Sledijo tudi tedenske slike za pustno razpoloženje! Vstopnine ni.

m. Zveza Maistrovih borcev v Mariboru vabi vse one borce, stanujoče v občini Sv. Vid pri Ptuj in bližnji okolici, ki so se v prevatni dobi pod vrhovnim poveljstvom generala Maistra borili za osvoboditev naše severne meje, na ustanovni občni zbor odseka Zveze Maistrovih borcev, ki bo v nedeljo, 19. febr., po rani sv. maši pri Sv. Vidu pri Ptuj v prostori gostilne Ignacija Krainca.

m. O slovenski besedi v zdravstvu in lovstvu bo nočjo predaval na realni primari dr. M. Černik. Zanimiva tema in ime predavatelja zaslužita obilne udeležbe.

m. Kletarski tečaj. V dneh 13. in 14. t. m. bo na tukajšnji Vinarski in sadjarji šoli kletarski tečaj, ki bo teoretičen in praktičen. Tečaj, ki bo trajal vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, bo brezplačen. Interesanti naj se prijavijo pisмено.

m. Vodovod na Pobrežju in Tezmem. Mariborski mestni vodovod je izdelal načrt za napeljavno vodovodnega omrežja na Pobrežju v Špeshovem selu. Nasipni, Drevoredni, Cankarjevi in Gregorinovi

ulici ter delu Zrkovske ceste od Mejne do Drevoredne ulice, delu ulice Ob gozdu, cesti na Brezje od Mejne ulice do pokopališča in Zagati, dalje na Ptujski cesti na Tezmem od Tržaške cete do Šolske ulice. Za vodovodno omrežje v pobeški občini je potrebno 10 kilometrov cevi. Stroški so preračunani na 2.800.000 dinarjev.

m. Panika v Grajski kleti. Sinoči je v Grajski kleti pil brezposelni šofer Ivan B. Ko je natakar Miško zahteval plačilo zapilke, je B. potegnil samokres in ga nastavil natakarju na prsa. Nastala je panika med gosti. Zato je pristopil plačilni natakar in opozoril B. na dostojnost. Ta pa je zavil stol nad njim. Red je napravil šele stražnik, ki je B.-ja odpeljal.

m. G. Sprager okraden. Trgovce Alojz Sprager iz Vetrinske ulice je prijavil, da mu je nekdo iz njegovega avtomobila, ki je stal pred trgovino, ukradel kovčeg, v katerem je bila moška obleka, legitimacija za mestni avto, šoferska izkaznica in prometna knjižica.

Neuspeh v življenju?

Obirniti se na grafoja
Karmaha

ki se odlično po-
sebnost z analizo elo-
veškega značaja, da na
strogo znanstveni
bazi grafologije, daje
vsakemu za nasto-
pajoče dogodke pisane navete, ki vam bodo
koristni vse bodoče življenje. Obiske sprejema v
Mariboru, Hotel Zmora, vsak dan od 9. - 12. dopol-
in od 15. - 19. uro. Odgovarja tudi na doo o ko-
respondenco, V Mariboru ostane do 20. t. m.

* Bohemska noč. Vsakoletna sokolska pustna prireditev v Mariboru uživa že najboljši glas. Letošnja prireditev je razpisana pod privlačno devizo »Bohemska noč« ter se vrši v soboto, dne 18. t. m., prvič v lastnem Sokolskem domu, v vseh dvorah prejšnjega Uniona. To bo mariborskemu Sokolu omogočilo, da letošnje in prihodnje pustne prireditve izvede tako, da bo ustrezno vsem željam številnih vsakoletnih obiskovalcev, ki si hočejo privoščiti brezskrbno in veselo pustno noč v domačem, prijateljskem razpoloženju. V Sokolskem domu se vršijo že sedaj živahne in obsejne priprave. Dvorne bodo razkošno in nad vse originalno dekorirane, tako da bo pod geslom bohemske noči ustvarjen skladen okvir za

pravo pustno razpoloženje. Nagode-jazz iz Ljubljane in priljubljeni domači White-Star-jazz jamčita za prvovrstno godbo in poln užitek plesalcem. Pripravljajo se številna presenečenja, originalne bohemske šale in karnevalske igre. Skratka »Bohemska noč« bo prireditev, ki je naj ne zamudi nihče, ki je potreben razvedrila in ki si hoče nabrati dobrega razpoloženja za vse leto. Priporočljivo je, da se vstopnice nabavi že v predprodaji pri »Putniku«.

* Dobrim srcom! Kdor želi vzeti za svoje dekletke, staro dve leti (je brez staršev), se naj zgleda pri občini Studenti pri Mariboru.

* Pustna sobota in pustni torek. Konkurenca mask s plesom in lepote na gradu v Veliki kavarni.

* Prosim vse naročnike, da čimprej dvignete II. del Kidričevega Prešerna, v knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 25-45.

* Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. — Reg. 25.801/37.

* SK Slavija, Pobrežje, priredi v soboto, dne 18. febr., zvečer tradicionalno reduto v Gambrinovi dvorani, na katero vabi članstvo in sporno javnost!

m. Nočna lekarniška služba: lekarna pri Zmorum, Gosposka ul. 12, tel. 28-12; lekarna pri Anzolu varhu, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Danes prekrasen film francoske produkcije »Pariz«. V glavni vlogi Harry Baur.

* Kino Esplanade. Od danes dalje veliki zimsportski in ljubavni film »Ljubav v Engadinu« z Louis Trenkerjem.

* Kino Union. Do vključno petka sijajen francoski velfilim »Vihar« z znamenitim »Napoleonom« Charles Boyerjem v glavni vlogi.

Mariborsko gledališče

Sreda: Zaprto.

Četrtek ob 20.: »Automelody«. Red D. Petek: Zaprto.

Sobota ob 20.: »Partija šaha«. Krstna predstava. Proslava jubileja g. Bratinca. Red B.

Proslava 25-letnice g. V. Bratine v Mariboru. Bivši upravniki in večletni ravnatelji drame mariborskega gledališča, sedaj član ljubljanskega gledališča, gosp. Valo Bratina, je 25-letnico svojega umetniškega delovanja proslavil že lansko leto v Ljubljani. Pri njegovih velikih zaslugah za mariborsko gledališče pa se bo njegov jubilej praznoval tudi v Mariboru in sicer v soboto, 18. t. m., s krstno predstavo Bevkove komedije »Partija šaha«.

Kultura

„Obzorja“ v drugem letu

Te dni je izšla prva (dvojna) številka drugega letnika »Obzorja«. V reviji sodelujejo po večini domači avtorji, ki so se oglašali v njej že lani, med novimi pa srečamo dva čelna: Jaroslava Vacka in Jana Kučero, ki sta prispevala dve razpravi.

Pripovedno prozo sta napisala Miško Kranjec in Anton Ingolič. Kranjec prikazuje v noveli »Majhne so te stvari« majhne, a vendar dovolj tragične konflikte med doraščajočo gmnazistko in pozneje visokošolsko lreno ter njenim očetom Andrejem Klepčem, privatnim uradnikom v nekem podeželskem mestu. Ingolič je pa napisal »Nezgodbo Jurja Tementa«, kjer pripoveduje o nekdanjem in poznejšem hlapcu Jurju Tementu, ki se je hotel v poznih letih oženiti in se je tudi oženil na grunt, a mu je nazadnje vse z jurji vred, ki jih je prinesel na nevestino domaćo, izpodletelo. Obe noveli neverjetno močno prikazujeta razliko med avtorjema. Docim se Kranjec skoraj izogiba zunanji dejavnosti ter mu je največ za notranja dogajanja in konflikte, piše Ingolič zgolj o zunanjih dogodkih. Zadnji je epik v nasprotju s prvim, ki pripoveduje z rahlo lirsko. Pesmi je prispeval

samo Branko Rudolf, ki je napisal tri sonete »Nekaterim rojakom«. Sonetje so avtorjeva grenka in malo ironična (I, II) ter tiha (III) izpoved. Zanimiv in nov je načeln ter njegove izpovedi v obliki soneta, čuti se, da išče pesnik v njem svojo pot.

V publicističnem delu prikazuje I. Bratko »Mladinsko vprašanje in pota njegove rešitve«. V razpravi se dotika deloma predvojnega položaja mladine pri nas, največ pa govori o težkem položaju, ki je nastal po gospodarskem zastoju. Razmere so res take, da ogrožajo telesni in duševni razvoj mladine in kriče po rešitvi pranja bodočnosti mladine. Avtor prihaja v razpravi do zaključka, da bo ležala rešitev mladine največ na ramenih nje same in v zavesti, da je tudi ona »činitelj narodne rasti Slovenije«. B. Borko je prispeval potrebno razpravo o »Publicistiki«, v kateri določa njeno mesto nad žurnalistiko, ki se omejuje na registracijo dejstev in »javnega mnenja«, med literaturo, ki ustvarja nove, estetsko značilne in umetniško izoblikovane vrednote, in med esejem. Ugotavlja, da je publicistika blizu umetnosti kakor znanosti ter kot taka nosi vedno pečat pisčeve osebnosti. Univerzitetni profesor K. Oz-

vald je prispeval pedagoško studijo »Dvajsetletni obračun našega vzgojnega ter obrazovnega dejanja in nehanja«, v kateri se omejuje na šolsko oblikovanje mladega rodu ter spregovori o smotru, možnostih in mejah šolske vzgoje in izobrazbe. Govori o strokovnem šolstvu, učitelstvu, univerzi in ljudskih univerzah, ter prihaja do zelo trpkih ugotovitev, da nimamo dovolj učiteljev in učiteljic, ki bi pravilno pripravili mladino na vprašanja, ki jo čakajo v bodočnosti.

Razprava »Gospodarska obnova Českoslovaške«, ki jo je napisal dr. Jaroslav Vacek, prikazuje položaj, ki je nastal v državi po septembrskih dogodkih. Pokaže, kako je s premogom in surovinami, z industrijo, v koliko je okrnjena in koliko je še ostalo v novih mejah. Avtor je vseskozi optimist v svojih zaključkih za gospodarsko bodočnost okrnjene države. Iz Českoslovaške je prav tako Jana Kučero »Razvoj českoslovaške kinematografije«. Studija bo v toliko zanimivejša, ker so bili pri nas českoslovaški filmi toplo sprejeti in ker se tu prav tako živo čuti potreba po domači kinematografiji. Prvo studijo je prevedel iz rokopisa Oton Berkopec, drugo pa F. Bežalj. — Ne prepuščajte pa žurnalistično pisan članek o »Usodnih dnevih« (Českoslovaške), ki je napisan po Broadbenijevi knjigi »Four days«. Zadnje Chamberlainove besede

novinarjem po Monakovem izvenju preveč nesprečljivo, skoraj frazersko. Z rešitvijo českoslovaškega vprašanja ni bila odprta pot k splošnemu pomirjenju v Evropi.

Med ostalim gradivom glosira B. Rudolf v »Kulturozgodovinskih glosah k današnjemu nacionalizmu« ter z docela svojstvene strani tudi osvetljuje nastanek nacionalizma v svetu. Božidar Bajuk poroča o glasbenem življenju v Mariboru v začetku nove sezone, F. K. Kos pa je o cenil razstavo del mariborskih likovnih umetnikov (8.—24. decembra lani), ko so razstavljali Mušič, Kos, Kavčič in Rav-nar.

Na kraju revije ocenjujeta F. Šijanec arhiv za propagando Jadrana »Naš Jadran«, ki je izšel v Splitu, F. K. Kos pa bibliofilsko izdanje Franja Goloba, osemnajst izvirnih lesorezov »Nmaav črlez izaroz«.

Prva številka je izšla v redakciji dr. Vladimirja Kralja. Urednik je tudi napisal kratko osmislino o »Karlju Capku«, čeprav bi želeli o zadnjem izčrpnjeje studije.

o O Gradnikovih »Večnih študentskih porok« v zadnji številki ČJR dr. Berkopec in pravi, da je Gradnik navezal svojo poezijo na Prešerna, ne na moderno, čeprav je njen sodobnik.

Gospodarstvo

Švica išče les

NIKAR NE ZAMUDIMO PRI LIKE, KI SE NAM PONUJA

Nemčija tudi po priključitvi lesno bogate Avstrije ne more kriti svojih domačih potreb, ampak je še prejel kot slej navezana na uvoz lesa. Iz tega razloga je popolnoma usahnili vsak izvoz lesa iz bivše Avstrije v tujino. Tu je bila poleg drugih držav prizadeta tudi Švica, ki je bila svojčas velik odjemalec avstrijskega lesa. Sprito nastalega položaja je Švica prisiljena iskati na tujih trgih zadostne količine lesa, ki ga potrebuje v domači porabi. Tako poročajo sedaj švicarski časopisi, da namerava Švica kupiti večje količine lesa v Češkoslovaški, Poljski in Jugoslaviji. Tu je sedaj spet nekaj pri-

like, da se izkaže naša organizacija in naša podjetnost. Če je položaj res tak, potem je treba nujno in sicer takoj poskrbeti, da pride zlasti naš les v kar največji meri v poštev za izvoz v Švico. Saj vendar naše lesno gospodarstvo že tako težko čaka, da se mu spet ponudi kaj malega prilike za izvoz. Seveda z zadove se ne sme odlašati, da nas ne bodo drugi ponudniki prehiteli in tudi ob tej priliki ponovno pokazali, da so boljši organizatorji in prodajalci, dočim smo mi počasni in dovolj ravnodušni, da zamujamo na tujih tržiščih najlepše prilike, ki se več ne povrnejo.

Dobri gospodarski odnošaji med Italijo in Rusijo

PO ZELO UGODNEM TRGOVINSKEM SPORAZUMU SE BO ZAMENJAVA BLAGA DVIGNILA OD 1 MILIJONA

SPORAZUMU SE BO ZAMENJAVA NA 1 MILIJARDO LIR.

Kot smo že poročali sta te dni Italija in Rusija podpisali novo trgovinsko pogodbo, ki je na mah postavila medsebojne gospodarske odnose teli dveh, politično tako zelo različnih držav, na popolnoma nove temelje ter dala medsebojnemu gospodarskemu sodelovanju pečat naklonjenosti in gospodarske ljubeznivosti. Iz posameznih poročil in komentarjev italijanskega tiska posnemamo, da pripisuje Italija novo nastalemu položaju veliko važnost. Tisk ne prikriva, da je bila z italijanske strani storjena naspoti-

sovjetski Rusiji zelo modra poteza, ki jamči za dobre gospodarske in trgovinske stike. Blagovni promet med obema državama se bo na podlagi nove pogodbe dvignil od dosežanega 1 milijona lir vrednosti kar na 1 milijardo. Poleg tega naglašajo tudi italijanski tisk, da bo sedaj nastopilo med obema državama doslej največje gospodarsko sodelovanje. Blagovni promet med obema državama se vrši v kliringu. Rusija bo izvažala v Italijo zlasti nekatere rude, pšenico, ječmen in večje količine lesa.

Navodilo za prodajo klirinških mark

K določbi o prodaji klirinških mark je sedaj izdala Narodna banka še obvezno navodilo, ki pravi, da se mora računati 15-dnevni rok za klirinške čeka, ki jih za vplačane zneske nemških mark v svojo korist dobijo izvozniki neposredno od Narodne banke, od dne izdaje čeka in se mora v tem roku ček tudi realizirati. Pooblaščen denarni zavod sme, ko izroči izvoznik zavodu v realizacijo na borzi klirinški ček nekaj dni po njegovi izdaji, sprejeti samo pod pogojem, da realizira ček v roku ki se preostane do 15 dni po izdaji čeka. Če pa je ček predložen zavodu 15 dni po izdaji, ga sme zavod sprejeti le pod pogojem, da ga realizira najkasneje v 3 dneh.

To navodilo ne velja za terminsko poslovanje s klirinškimi markami, za katero velja že vnaprej določeno določilo.

g Naša klirinška terjatev proti Nemčiji se je po izkazu NB zmanjšala spet za 25,2 milijona din.

g Med Italijo in Nemčijo je bil sklenjen zelo ugoden trgovinski plačilni sporazum.

g Japonska je postala v zadnjem času zelo čvrst odjemalec našega aluminija. Te dni je spet odplul iz Šibenika parnik, ki je natovalor 120 ton aluminija za Japonsko.

g Dvodnevni kletarski tečaj bo na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v dneh 13. in 14. marca. Tečaj bo teoretičen in praktičen in bo trajal vsak dan od 8—12 in 14—18 ure, je brezplačen in namenjen predvsem praktičnim vinogradnikom. Za hrano in prenočišče skrbijo tečajniki sami. Zanimanci se naj prijavijo predhodno z dopisnic.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2345—2384, Berlin 1761.12—1778.88, Brusel 738.25—750.25, Curih 995—1005, London 205.12—208.32, New York 4359.25—4419.25, Pariz 115.67—117.97, Praha 150.65—152.15, Trst 230.55—233.65.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 470—472, 4% agrarji 61—61.50, 4% sev. agrarji 60.50—61, 6% begl. obvl. 99.50—99, 6% dalm. agrarji 89.25—90, 7% stab. pos. 98—98.50, 7% inv. pos. 99.50—100.50, 7% Blair 93.50 d., 8% Blair 100—102. Delnice: Narodna banka 7800 d., PAB 224—228, Trbovlje 185—190.

Sport

Praček sedmi na svetu v slalomu

V ALPSKI KOMBINACIJI JE NA 12. MESTU — V SLALOMU JE ZMAGALA ŠVICA. V KOMBINACIJI PA NEMČIJA — ŽENSKI SLALOM PRELOŽEN

Včeraj so bila v Zakopanih tekmovalnja v slalomu za moške, ženski slalom pa je bil preložen. Vremenske prilike so bile kar najsvalše, ker je divjal snežni mež, tekmovalci so pa vozili po popolnoma zledeneli progi ter so morali biti jako previdni.

Proga za slalom je bila v višini 1800—2000 m, merila je 600 m ter je imela višinsko razliko 185 m. Startalo je 35 tekmovalcev, med njimi naša Ciril Praček in Hubert Heim, od katerih se je boljše plasiral Praček, ki je prekosil vse dosedanje uspehe jugoslovanskih tekmovalcev na sličnih tekmovalnih.

REZULTATI TEKMOVANJA V SLALOMU

V slalomu se je pričakovala zmaga Nemcev, posebno ker Fracoz Allais radi pokodbe ni mogel startati. Presenetil je bil Švicar Rominger v času 2:01.6. Slede: 2. Jennewein 2:05.3, 3. Walch 2:08.8, 4. R. Cranz 2:09, 5. Lantschner (vsi Nemci), 6. Berg (Norv.) 2:21.3, 7. Ciril Praček (Jugoslavija) 2:22.8 (prvi tek 1:09, drugi 1:13.8), 8. Agnel (Franc.), 9. Marcellin (Ital.) itd. Heim je zasedel v času 2:53.3 12. mesto v slalomu.

Praček si je s svojim uspehom v sla-

lomu tudi zagotovil odličan plasman v alpski kombinaciji, kjer je zasedel 12. mesto, dočim je Heim 19. V skupni oceni slaloma in smuka so zmagali Nemci, kakor se je pričakovalo.

REZULTATI V ALPSKI KOMBINACIJI

1. Jennewein 345.8 točke, 2. Walch (oba Nem.), 3. Rominger (Švica), 4. Cranz, 5. Lantschner (oba Nem.), 6. Berg (Norv.), 7. Agnel (Franc.), 8. Hanson (Šved.), 9. Molitor (Švica), 10. Marcellini (Ital.), 11. Kvernberg (Norv.), 12. Praček (Jugoslavija) ... 19. Heim (Jugoslavija).

Po oceni držav, ki so nastopile najmanj s tremi tekmovalci, je v slalomu na prvem mestu Nemčija, slede Švica, Norveška, Italija, Poljska in Francija, v kombinaciji je vrstni red isti s to razliko, da pride Francija pred Poljsko. Jugoslavija pri tej oceni ni upoštevana, ker sta nastopila le dva tekmovalca.

Danes se bo tekmovaljeval nadaljevalo s tekmo na 18 km, ki šteje tudi za kombinacijo, razen tega bo pa tudi slalom za ženske, ki je bil radi slabega vremena odložen. Radio postaji Beograd in Zagreb bosta poročali od 20. do 20.15.

Odločilni dnevi za SK Ljubljano

Ob priliki zadnjega občnega zbora, pa tudi sicer je slovenska športna javnost pomno izvedela, v kakšnih žalostnih materialnih prilikah živijo naši zastopniki v ligi. V ilustracijo naj služi dejstvo, da na zadnjem občnem zboru ni bilo niti dovolj dela voljnih ljudi, s katerimi bi se dal sestaviti klubov odbor. Izvoljeni nepopolni odbor se je radi tega odločil, da skliče za četrtke, 16. t. m., izredni občni zbor, ki bo odločil o tem, ali bo SK Ljubljana v hodoče še sploh obstajal.

HOKEJISTI SO SE VRNILI

Naša hokejska reprezentanca, ki je tekmovala na svetovnem in evropskem prvenstvu v Švici, se je včeraj vrnila v domovino. Tekmovalci so po odigranem tolažilnem kolu prisostvovali vsem tekam v finalu in finalu. Tekme, ki jih je moštvo nameravalo absolvirati na poti domov, so radi pomanjkanja ledu odpadle.

HAJDUK BO IGRAL ZA DR. TORBARJEV POKAL

Po zadnjem srečanju med Hajdukom in Gradjskim je nastala med obema kluboma malo napeta atmosfera. Sedaj pa so vsi spori poravnani, kar najbolj dokazuje dejstvo, da je vstopil v tekmovalce za pokal dr. Torbarja, ki ga je v Zagrebu osvojil Gradjski, tudi Hajduk. Prva tekma bo v nedeljo v Splitu, povratna pa 7. maja v Zagrebu.

s. Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju na ledu za dame si je ponovno osvojila v Pragi Angležinja Megan Taylor, njena najresnejša konkurentinja Cecilija Colledge radi poškodbe na nogi ni startala.

s. Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju za moške in pare bo od 17. do 19. febr. v Budimpešti.

s. Hermansen je zmagal v teku na 18 km za prvenstvo Norveške v času 1:05.59, sledi mu Brodahl.

s. London/Pariz 12.9. Tradicionalno mednarodno teniško tekmovaljevanje na pokritih igriščih se je v Londonu končalo z zmago Angležev.

s. Bill Cunliffs, najboljši ameriški avtomobilski dirkač, se je smrtno ponesrečil.

s. Norvežan prvak USA. Ameriško prvenstvo v smučskih skokih si je priboril Norvežan Reidar Andersen, ki je skočil 64 in 65.5 m.

s. Prvenstvo Norveške v umetnem drsanju je osvojil tudi letos Ivar Balanrud s 196.7 točke pred C. Mathiesonom in E. Vangbergom.

s. V bobu dvojice v St. Moritzu je zmagal belgijski par baron Lunden-Kuifer nad dosedanjim svetovnim prvakoma Fischer-Thielecke (Nem.) v času 5:20.5.

s. Spomenik Sindelarju nameravata postaviti na Dunaju dva dunajska kluba. Sredstva bodo zbrali s prirejanjem tekem.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Hvala vam, gospod Keppel. Vedel sem, da mi zadržujete informacijo in sem se precej dobro uganil vzrok. To je, zakaj sem vas poslal na obisk k —. Reynolds se je nasmešnil — »k tajnici gospoda Richarda Selcotta.«

Keppel se je začudil.

»Vi ste to vedeli!« je zavpil. »Začenjam misliti, da znate čitati misli prav tako, kakor ste sijajen detektiv.«

»Zares bi bil rad oboje,« je vzdihnil Reynolds. Grizel si je ustnico. »Oh — ehm — seveda, gospod Keppel, razumem, da vam to ni bilo prijetno, čutili, da izdajate to dekle. Morda vam bo lažje, ako izveste, da to najbrže ni vredno piškavega oreha, kar se tiče Ardenovega primera. Dasli,« je pristavil previdno, »človek ne more nikoli vedeti.«

»Hvala vam, inspektor,« je rekel iskreno.

»Ladijski natak, ki vam je pripovedoval tisto povest, si jo je lahko na dobro izmislil. Kakšen človek je bil to, gospod Keppel?«

Pred desetimi minutami bi bil Keppel

zgovorjal z njim. Ampak zdaj ga je inspektorjeva nepričakovana stmpatija razorožila in čutil je, da lahko odkrito govori.

»Ne verjamem, da bi si bil to zlobno izmislil, inspektor. Seveda se je lahko zmotil, toda Yelland se mi je zdel poštenjak. Bil je dolgo častniški sluga, preden je postal steward, mi je rekel.«

Inspektor je vstal od mize in šel z mladim možem k vratom. »Oh, tako mi-mogrede, kje, ste rekli, da ste se srečali z rodbino Selcottovo?« je vprašal. V Reynoldsovih očeh je bil miren pogled, katerega je neki zločinec nekoč primerjal s pogledom mačka, ki preži na kanarčka.

Keppel je malo premišljal.

»Na bolniški dobrodelni veselici. Jaz sem bil tam študent medicine, zdaj sem pa to, kar sem. Toda jaz vedno vsako leto pomagam pri tej priložnosti. Gospod Richard je, kakor mislim, v odboru in to pojasnjuje, zakaj je bila tudi njegova rodbina tam. — Da, to je bil dan! Cela vrsta umetnikov je obljubila svojo udeležbo, a dobra polovica jih potem ni pri-

32

sla.«

»To je bilo zares mučno!«
»Mučno! Strašno je bilo to! Sto ljudi je gledalo na oder in čakalo, kaj se bo na njem godilo. Gospa Selcottova je najbrže izvedela, da smo v zadregi. Ponudila se je, da bo nastopila z Ingramom, ki je prišel z njo, in pokazala nastop iz igre, v kateri je z njim igrala, preden se je omožila. Pri moji veri, ta ženska je športnica — in zna igrati!«

»Je imela uspeh?«

»Se nikoli ni bilo nekaj takega prej,« je rekel odločno Keppel. »Obištnovo je je poznajo kot Deniso Faringtonovo in je vpilo, da je bilo hripavo. In njen mož je bil bled od jeze ali ljubosumnosti ali užaljenosti — ali ne vem od česa še. Zakaj se je omožila s tako pego na licu vsemirja, ne razumem. Njegova hčerka se zdi, da je tiha deklica. Stari Hunt me jim je predstavil, ko je bila prireditev končana, in nas je vse povabil za prihodnji dan na večerjo. In tako sem se z njimi sestel v družici.«

»In kdo je to, tisti stari Hunt?« je vprašal Reynolds, misleč, da bo slišal, da je to zdravnik v bolnici.

»Hunt! Kaj? Mislim, da je za pozna ves svet in še neko. To je star norec in tako radoveden kakor babica. Nprestanu izkopye nove iznajdbe in jih izkorišča. To je, zakaj se zame zanjima.«

Keppel se je zasmejal. »Držal se me je kakor klop, odkar je čul o tistem peklenskem plinu, ki sem ga izumil, ampak jaz sem se ga otresal. Je organizator dobrodelnosti, mislim; tam sem se z njim seznanil — v uradu dobrodelnosti. Čudno, da že niste slišali o njem, inspektor.«

»Kateri sta začetnici njegovega imena?« je naglo vprašal Reynolds.

»C. R.,« je odgovoril Keppel. »Callington Rogers Hunt.«

Hunt je bilo ime v površnici. Postrežnica je mislila, da sta začetnici G. B. ali G. R. Reynolds je kmalu uganil, da je to C. R. In Hunt je vedel za Keppelov strupeni plin.

Ker je bilo to tako, je bil tu neki ključ do osebnosti nekoga izmed Ardenovih tajnih obiskovalcev!

PETNAJSTO POGAVJE.

V gledališču.

Bilo je po sedmih zvečer, ko je prišel Reynolds spet v svojo pisarno v Scotland Yardu. Nekoliko je deževalo in inspektor se je čutil malo prehlajenega in utrujenega po težkem dnevu. Jenkins je že na prvi pogled spoznal znake in vzrok.

»Vi danes še sploh niste ničesar jedli, gospod,« mu je rekel strogo.

»Ne mnogo,« je priznal inspektor.

»Preveč sem bil zaposlen.«

»Tako bi morali večerjati, in sicer

Sokolstvo

OBČNI ZBOR SLIVNIŠKEGA SOKOLA

Sokolsko društvo v Slivnici je imelo v nedeljo 9. redni občni zbor. Udeležba je bila precej velika. Udeležili se ga je tudi župni delegat Janko Zorko iz Maribora. Občni zbor je otvoril starosta Sotovski Martin. Poročilo staroste je bilo z navdženjem sprejeto. Tajnik brat J. Dozauer je poročal o prireditvi izletov in smuških tekem na Guštanju. Poročilo blaginjaka je radi nezgode Debenjaka precej zaostalo. Sprejeta so bila še druga poročila, nato pa so bile volitve. Nov odbor je bil izvoljen takole: starosta Jakob Novak, podst. Stefan Šramel, načelnik Borun Karlo, podnač. Bregant Franc, načelnica sestra Vodušek Mara, podnač. Ernejšek Mara, blaginjak Martin Sotovski, sek. blag. nam. Bedek Mara, tajnik Dozauer Jože, gospodar Lojze Dozauer, za statistiko Franja Sturm, špuraj Mara in Jernejšek Mara, za revizorja Jože Grošl, častno razsodišče Novak Jakob, Sotovski Martin, Šramel Stefan, član častn. razsodišča Dozauer Jože. Župni delegat Janko Zorko je v lepih besedah povedal, da se bo Sokolsko društvo lepo razvijalo, če bo složno in vsakdo prišel za svoje delo. Za njegove besede se mu je prejšnji starosta Martin Sotovski zahvalil in nato zaključil občni zbor. — Po občnem zboru je bila velika maskarada v vseh prostorih gostilne Kosič.

1. Pisarna Sokolskega društva Maribor-maticke se je preselila v Sokolski dom, Aleksandrova cesta št. 5 (II. nadst.).

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Tretji dan žrebanja:

Din 200.000.—	20229
Din 100.000.—	30.004
Din 60.000.—	34549
Din 50.000.—	42.144 46561
Din 40.000.—	68201
Din 35.000.—	82037
Din 30.000.—	11626 39866 58069 94262
Din 20.000.—	15126
Din 15.000.—	27732 40162 75371
Din 12.000.—	1603 13234 24932 44947
	80844 88586
Din 10.000.—	
13040 15579 20319 20248 35098 35841 52510	
34249 57874 61822 68467 78156 84428 90823	
Din 8000.—	
3428 11189 18226 23293 23881 25139 31208	
33420 44334 53318 58687 70040 73388 84160	
88363 33998 92925	
Din 6000.—	
12707 13229 16200 22669 28402 36741 47921	
50626 70047 72771 72916 73294 80456 83682	
83605 93590 93261	
Din 5000.—	
19415 20325 24828 25519 23413 48704 58742	
62638 63691 67978 70912 71216 73437 74859	
83500 83794 88136 89659 93537	
Din 3000.—	
1689 4383 8579 14133 21523 27349 28132	
31598 38269 38598 42696 44461 45317 50361	
71427 71470 71678 71684 73851 76480 76650	
79062 78524 82697 85386 85495 88306 91200	

Poblaščenca glavna kolektorica drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Sodišča

Iz Murske Sobote

UBOJ NA SILVESTROVO V NEMČEVCIH.

V Horvati gostilni v Nemčevcih pri Murski Soboti so na Silvestrovo rajali. Godba je privabila marsikoga, tudi poslastika Vogrinčiča Jožefa iz Nemčevcev, ki sicer ni nameraval tja, saj je bil dovolj zdelan, ko so doma kolnili, je privlekel. Za stražo mu je žena dala 14-letnega Joška, ki je moral z očetom v gostilno.

Seveda je prišel že od koln nekoliko vinjen, da so ga srbele pete. Rad bi plesal, pa je bil preveč neokreten. Le zalegal se je v plesalec. To je delalo hudo kri. — Trezni ljudje so pa le znali duhovno pomiriti, Vogrinčiča pa okrog polnoči odpravili domov. — Svež zrak mu je pomagal, da se je nekoliko razbistril, da se je doma še lahko nekaj pogovarjal z ženo in Joškom. Hotel je še nekam ven na dvorišče, potem bo lezel spat. V gostilni je še kazal nekaj korajže, doma pa je vse ponehalo. A da bi čisto nič ne reagiral na klice s ceste, ko so mu neki fantje prigovarjali, naj pride ven, če hoče biti tepen, ne drži, saj se je Vogrinčič Stefan iz Martjanec kar zagnal preko vrtnega plota in že sta se ruvala in kričala. — Svojemu tovarišu je prišel na pomoč Vukan Anton, da bi mu pomagal domačini zbiti, saj je imel tudi on račun z njim iz predvečera s plesa.

V tem je prišel iz hiše že Joško, da bi očeta rešil obeh fantov. Takoj nato pa se je zasvetil nož v Vukanovih rokah. Že sta spustila svojo žrtev in zbežala. Domači se je nato vrnil v sobo in se sedel na posteljo. Žena je s sirahom opazila kri na lahčah in poslala Joška po voz, da bi očeta takoj odpeljal v bolnico, ker je pri natančnejšem pregledovanju videla rano pod želodcem. Toda še pred prihodom voza je Vogrinčič Jožef izdihnil.

Obtožen uboja je bil Vukan, ki je priznal, da je že na cesti odprl nož, a ne v namen, da bi onega ubil, ampak le, da bi za slučaj potrebe domačina onespobil za napadanje, da bi ga bilo morda lažje preteptati, ker je sitaril in se zaganjal v plesalec po gostilni, ker da je pokojni tudi sam pred hišo doma izvajal, nato pa Vogrinčiča obdeloval z neko lažjo, da je bil prisiljen poseči v ta boj in ga končati, da je po nesreči zadel v trebuh, ko je nameraval le v roko.

Za pokoro so mu sodniki dali 5 let strogega zapor, kar se mu kar preveč zdi in se zato namerava pritožiti.

PLAČAL ODVETNIŠKE STROŠKE.

Za nakup zemlje je Huber Jožef iz Požnaovcevo po lastni trditvi plačal vse stroške pri pok. notarju Kodru v Murski Soboti. Kdorkoli je hotel, je videl lahko v tem Kodrovo pobotnico. Vseeno pa so ga tožili. Šlo je za nekaj 450 din.

V pisarni drja Brumna, ki zastopa Kodrovo zapuščino, je to pobotnico tudi pokazal. Le datum se ni ujemal, ker je bil zapisan na radiranem mestu in z drugo roko. Res je že plačal enak znesek notarju, toda knjige kažejo drug datum. Ne, še enkrat res ne bo plačal.

Rubežnemu gospodu od sodnije je tisto pobotnico kar pomolil pod nos, ko se je zglašil z akti v Poznanovcih, da mu je moral verjeti in je zapisal, da je terjatev plačana. To so javili s sodnije zastopniku zapuščine, ki pa se je uprl. Zato

Zanimivosti

Evine hčerke

SO ŽE V DAVNINI POZNALAJE TRAJNO ARABSKO PRINCEZO Z LEPO

Slavni francoski raziskovalec grof Prorog, ki je zaslovel zaradi raziskovanj v raznih delih Arabije in Afrike, je prinesel v neki ameriški muzej važno odkritje, zaradi katerega je podvzel svojo zadnjo ekspedicijo.

Ne gre za nič drugega kakor za prvo trajno ondulacijo, ki jo je ta grof odkril. Ta trajna ondulacija je na glavi arabske princeze, katere mumijo je grof Prorog našel še odlično ohranjeno.

Za časa svoje zadnje ekspedicije je raziskoval puščavske predele jugozahodnega Jemena. V tem delu je tudi ležalo glavno mesto države kraljice iz Sabe.

Pri razkopavanju je našel grof Prorog grob, ki je ležal globoko v pesku. Prorog domneva, da so princezo položili v grob nekako okoli leta 3.000 pred našim štetjem in da je živel na dvoru kraljice iz Sabe. Princeza je morala biti žena srednje postave s temnimi, rdečkasto pobarvanimi lasmi. Njena frizura spominja na

so povabili Huberja, ki je že v tretji trdili, da je vse plačano, in kazal dotično pobotnico.

Zastopnik zapuščine pa si tega ni dal dopasti. Prijavil je falsifikacijo državne munitije in tako je Huber Jožef sedel na zatožni klopi in z nje odnesel 2 meseca strogega zapor, ki je bil 450 din denarne kazni ali 8 dni nadomestnega zapor.

Nič ni povedal, ali se bo pritožil, da bi še kaka višja sodnja morala gledati njegovo pobotnico.

ONDULACIJO. IZKOPALI SO MUMIJO HRANJENO UMETNO FRIZURO.

glave pažev. Na senčih in na tilniku je videti valovito uravnane lase. Lase zapanke, ki so brez dvoma služile za trajnost valovitosti las, potrjujejo domnevo, da je že tedaj obstajala trajna ondulacija, ki je na glavi te princeze preživevala več tisoč let.

Sodeč po splošnem vtisu, je princeza umrla v starosti med 30 in 32 letom. Po tedanjih navadah so položili v grob z njo vred vse njene predmete, ki se jih je posluževala v življenju. Zato so našli poleg nje pilico za nohte, slonokoščene glavnice, škarjice, pincete in bronasto zrcalo. Na nogah je imela sandale, okrašene z dragim kamenjem. Veliko nego so dokazovali nohti na prstih.

Vse to potrjuje, da v Evinem kraljestvu prav za prav že davno ni nič novega, česar bi že ne poznale lepe žene pred tisoči let...

x Skoro vse telesne organe lahko napade bacil tuberkuloze.

Šah

Bogoljubov — Eliskases

Nimcovičeva obramba

(14. match-partija v Tribergu)

Beli: Bogoljubov Črni: Eliskases

1. d4, Sf0 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. Dc2, d5 5. a3, Lxc3+ 6. Dxc3, Sc4 7. Dc2, 8. dxc5, Sc6 9. cxd5, exd5 10. Sf3, Lf5 11. b4!! 0-0 (11... Sg3 ne gre zaradi 12. Db2, Sxh1 13. Dxc7), 12. Lb2, b6! (Črni še vedno ne more sprejeti kvalitete, ker sledi na 12... Sd3, d4 14. Sxd4, Sxd4 15. fxc3! z izgubo dveh kmetov) 13. b5, bxc6!! 14. bxc6, Da5+ 15. Sd2, d4 16. 0-0-0, Sg3 17. Sc4, Dc7 18. hxc3! (beli si lahko privoščijo celo žrtev dame), Lxc2 19. Kxc2, Dxc2 20. e3, Da4+ 21. Kc1, Tf8 22. Ld3, Tb3! 23. Lxh7+, Kf8 24. Lc2, Dxc2 25. Th8+, Ke7 26. Txa8, d3 27. Txa7+, Ke6 28. Ta6+, Ke7 29. Ta7+ in remis. Krasna partija polna duhovitih in globokih kombinacij. Eliskases mora kljub svoji dami pristati na remis, kajti vsak poskus igre na zmago bi bil preveč tvegan ter bi se lahko spremenil v poraz.

go bi bil preveč tvegan ter bi se lahko spremenil v poraz.

Š V Haagu je po končanem matchu proti Landau odigral madžarski mojster Szabo simultanko proti 29 amaterjem. 19 partij je dobil, 5 izgubil, 2 pa remiziral.

Š V nedeljo je šah. sek. UJNBZ Maribor odigrala v okviru tekmovanja za klubsko prvenstvo Slovenije match s šah. klubom »Mežica« in zmagala v razmerju s 14/1/1/5.

Š Švicarski mojster Henry Grob je izdal v nemščini knjigo o otvoritvah. Imenuje se »Die Eröffnungen in der Schachpartie unter Anwendung des Kampfplanes«. Stane 2 in pol švicarska franka, ima 96 strani. Naroča se pri Grobu, 33, Färberstraße, Zürich. V knjigi daje švicarski mojster svoje izkušnje k studiju otvoritev, ki jih prikazuje z lahko umljivim načinom. K vsaki otvoritvi daje Grob nasvete in pokaže rdečo n't, ki se jo mora igralec držati, če se hoče spoznati v labirintu variant.

pošteno, če naj greva potem v Ingramovo gledališče. Predstava se začne o pol devetih.

»Večerja! Mar utegnem?« se je jezil inspektor. »Tu imam vaše poročilo, ki ga moram proučiti, in moje, ki ga moram napisati! Ne — neke moram dobiti zemljo s šunko!«

Pričačeval sem to, gospod, in tako sem si mislil, da bi vam kar preskrbel.

In Jenkins je položil na pisalno mizo velik podstavek. Z naglo kretinjo je odstranil prtič, s katerim je bil podstavek pokrit, in ponosno odstopil.

»Kako vam bo s temle ustreženo, gospod?« je vprašal, odprl Thermos-steklenico in nalil vroče juhe.

Inspektor je zrl na svojo večerjo. — Vročna juha, mrzla šunka in jezik, salata in sir

»Podajte nam torej še svoje poročilo!« je rekel Reynolds. »Ali ste videli tisto Američanko, gospo Willensovo?«

»Vsakokrat je bila kje zunaj, kadar sem prišel v hotel Belroy.«

»Hm, in je zunaj še zdaj. Prihajam ravno iz njenega hotela.« je dopolnil Reynolds. »Kaj je rezultat Ardeeneve obdukcije?«

»Dr. Tempest je klical o pol petih. Rekel je, da je bil Ardeen izredno zdrav, moč in da je smrt brez dvopa nastopila zaradi strupenega plina. Povedal mi je,

naj vam rečem, da je bilo jako dobro, ker sta vidva videla tisto čudno zeleno zarjo na obrazu mrtevca moža v ponočni temi, kajti zdaj je že popolnoma izginila.«

»Izginila, eh?« je zaklical inspektor. »To je dobro vedeti za primer, ako bi se še kdaj kaj takega primerilo — je umolknil. — »Tole je moj najljubši sir.«

»Da, gospod. Vem, da je.« je odgovoril Jenkins in se čutil nedokončanemu stavku. Zato je vprašal: »Ali ima razlog za to, da se boji, da bi ne bilo izvršenih še več umorov s tem plinom?«

Inspektor je zamračeno pokimal. »Utemeljene razloge, prijatelji, ker ima nekdo gotovo še nekaj stekleničic te peklenske snovi.«

»Dobro. Zavoljo vas, gospod, upam, da bo Ardeenov umor prej pojasnjen. Zidar bi šel k sodišču, ako bi od njega hoteli, da mora delati toliko ur na dan, kakor vi.« je govoril Jenkins.

»Kakor veste, je prvih štiri in dvajset ur po umoru pri naših nalogi naodločilejših.« je dejal Reynolds. »Priče niso utegnile pozabiti ali pa razviti svoje fantazije. Spominjajo se na podrobnosti, na katere bi v nekaj dneh pozabile.«

»Da, gospod, vem to. Ampak bdeli ste skoraj do jutra in danes ste spet od osme ure na delu. Vse ima svoje meje, gospod.«

»V enainštidesetem letu svoje starosti«

sti ne čutim še nikake starostne slabosti, prijatelji. — Ali niste govorili o kavi?«

Pri cigaretah in kavi je Reynolds pripovedoval prigodo svojih današnjih razgovorov.

»Gospa Selcottova, njena pastorka Lejla in Celia Burnettova priznavajo, da so bile danes okrog devetih zjutraj zunaj,« je rekel Jenkinsu. »Vse tri so imele črne plašče in vsaka izmed njih je bila lahko tista skrivnostna ženska, ki je hotela v Ardeenov sobo.« Reynolds je trdno vzdihnil. »Kje je bila v tistem času gospa Willensova, tega ne vemo. Dovolj je energična, da je mogla biti na Covent Gardenskem trgu tudi že ob štiri zjutraj.«

»Nocoj,« je nadaljeval, »bova v gledališču videla, koliko časa sta imela Mansfield in Ingram, da bi mogla zagrešiti ta umor. Zakaj sta hotela to storiti, tega ne morem uganiti.«

»Kaj pa blato na čevljih doktorja Tylerja?« je vprašal Jenkins.

»Ta človek je lahko nosil neosnažene čevlje cel teden. In ko je prodal formulo in dobil Ardeenov ček, zakaj ga je potem umoril?«

»Morda je hotel dobiti formulo spet nazaj in jo znova prodati?« je menil Jenkins.

Inspektor na to ni odgovoril. Vzel je polo papirja in začrtal na njem velik krog. Na sredi je naredil križek in črte, ki so šle od sredine kakor platišča proti krogovemu obodu.

»Poglejte, Jenkins, tale križek pomeni Ingramovo stanovanje. Obod tega kroga je okolica na pol milje od Ingramovega stanovanja in vsi ljudje, ki so v zvezi s tem primerom. Živijo z notra tega kroga! Tukaj je Selcottova hiša in tu hiša doktorja Tylerja.« je rekel, kazoč dve točki — »Hotella Belroy« in Royal Abbey sta malo bliže. Tamle zadaj je restavracija Oriental — to je zelo blizu. — Vidite, kako lepo in pripravno je vse to za vsakega izmed njih, kdorkoli je to storil?«

»In kljub gospodu Richardu Selcottu je tudi prav znotraj tega kroga,« je kazal Jenkins.

»Nikar mi ne umožite mojih muk,« je rekel smehljaje se inspektor. »Čez mizo mi je podal dolgo ovovko. «Poglejte tole. To je Ardeenova pogodba s Tylerjem. Umazan dokument!«

To je bila slabo s strojem napisana izjava, da je Karel Ardeen kupil za pet tisoč liber formulo in izključno pravico do plina v ta namen, da bi pokončil škodljivo golazen na farmali.

(Dolge sledi.)

Kako se širi zvok

S KAKŠNIMI POSKUSI SO ZNANSTVENIKI DOGNALI, KOLIKO JE HITROST ZVOKA V ZRAKU IN VODI. VPLIV ZVOKA NA LJUDSKO NAPOVEDOVANJE VREMENA.

Zvok se razširja po zraku hitro, toda bister opazovalec tudi brez posebnega poznavanja fizike ve, da hitrost zvoka zastoja za fiziko svetlobe. Opazujemo iz daljave lovca pri streljanju! Najprej opazimo ogenj, nekaj trenutkov nato šele zaznamo pok. Tudi udarec delavca, ki nekaj desetnih metrov od nas zabija kol v zemljo, slišimo — tako se nam vsaj zdi — prepozno. Zakasnitev zvoka je tem večja, čim večja je razdalja med nami in delavcem. Vsakogar, ne samo fizike, vodijo taka opazovanja do domneve, da je vzrok vsem podobnim zamudam dejstvo, da potrebuje zvok za razširjanje svoj čas, čeprav razmeroma kratek. Navaden opazovalec se pri tej ugotovitvi ustavi. Vsak poskus, točneje določiti hitrost zvoka, se mu zdi, da se mora posnesčiti ob težkočah pri merjenju kratkih časovnih presledkov. Tudi fiziki vse do 19. stoletja so imeli enake pomisleke. Med njimi najdemo slava imena kakor Aristotel, Arhimed, Vitruvij, ki je prvi odločno trdil, da ni zvok nič drugega kot tresenje zraka, Newton itd. Zanimivo je, da je Newton, ki je bil sicer sijajen eksperimentator, hitrost zvoka iz izračun iz podatkov o lastnostih zraka. Dobil je hitrost 270 m na sekundo. Stvarnih preizkusov za potrditev računov ni izvršil.

Prve neposredne poskuse o hitrosti zvoka v zraku sta izvršila skupno Francoz Anago in nemški polihistor Humboldt l. 1822. V pariški okolici sta na enem griču postavila top, ga po noči večkrat v poslednjih izstrelila, na 18 km oddaljenem griču pa sta merila zakasnitev zvoka za svetlobo. Zvok se je vsakokrat zakasnil za celih 54 sekund. V eni sekundi mora torej zvok napraviti 54 del od 18 km, kar zneso 333 m. Vsi poznejši med seboj zelo različni poskusi so to vrednost samo potrdili.

Odprijo se ostale še vprašanje, kako hitro se zvok razširja po vodi. Morda po časneje, ker je gostejša od zraka? Odgovor sta l. 1827. dobila švicarska fizika Colladon in Sturm s sledečim poskusom.

Na eni obali Zenevskega jezera sta potopila zvon, ki je ob točno določenih časih dajal signale. Na drugi strani sta opazovala prihod tresljev v vodi. Sličen razdal je dal pri zgoraj omenjenem poskusu je dal rezultat 1435 m na sekundo. Najnovejša merjenja v tej smeri (l. 1936.) so pokazala, da je hitrost nekaj večja in sicer 1551 m na sekundo. Ta merjenja so vršili zelo natančno, ker se podatek o hitrosti zvoka v vodi izkorišča za merjenje globine morja. Posebne študijske ladje imajo pripravlo, ki pošlje močan zvok navpič v morje. Ta priprava registrira sama prihod na morskem dnu odbitega zvoka. Iz časnega presledka pred poslanim in vrnilim zvokom je kaj lahko točno izračunati globlino. Globlino 1550 m odgovarja n. pr. presledok 2 sekund.

Hitrost zvoka v trdnih snoveh je še večja. Prihod vlaka slišimo, če prisluhnemo na tračnico, znatno prej kakor, če poslušamo stoji. Praktičnih koristi pa nam podatki o hitrosti zvoka v trdnih snoveh ne dajejo.

Kot vidimo, je hitrost zvoka v raznih snoveh različna. Zavisí od strukture snovi. Ker se tudi struktura zraka menja, bodisi zaradi vlažnosti, bodisi zaradi temperature, bodisi zaradi pritiska, je popolnoma upravičen sklep, da hitrost zvoka po zraku ni popolnoma stalna količina. Zlasti poveča hitrost zvoku prisotnost vodnih par. To dejstvo moramo spoznati celo v vsakdanjem življenju. So hiše, ki so od šumeče reke, od železnice ali tovarne toliko oddaljene, da slišijo prebivalci šumenje roke, pisk vlaka, signal sirene le včasih. Izkušeni ljudje pravijo potem: slabo vreme prihaja. Tudi ti, ki bliže stanujejo, sklepajo podobno sodeč po jakosti znanih vsakdanjih zvokov. Čim bolj se slišijo zvoki, tem bliže je slabo vreme. Taki sklepi niso, kot vidimo, brez podlage, le da redkokdaj ve za fizikalo ozadje. Po vlažnem zraku se zvok lažje in hitreje razširja nego po suhem.

»Seveda«

»Zakaj pa tedaj tudi vi niste gentlemani?«

KADAR PIŠETE PISMO...

Marsikdo se je že pokesal in mu je bilo žal, če je odposlal pismo, napisano v prvi razburjenosti ali jezi. Ljudje ne pravijo zaman, da je »črno na belem« najtočnejši dokaz, pa naj si bo za dobro ali pa zlo. Zato se držite teh pravil:

1. V razburjenosti ne piši nikoli pisma ljudem, ki so ti dragi in ki jih spoštuješ. 2. Se hušaje je, če v jezi pišeš pisma ljudem, ki jih ne maraš. 3. V pismih ne kritiziraj članov svoje obitelji in spolnih kolegov. 4. Pisma, v katerih se prepogosto ponavlja beseda »jaz«, niso za nič. 5. Ne piši pism, ki jih ne sme brati tvoji mož (pri možeh žena). Cesar ne sme čitati najboljši član rodbine, je boljše da ne pišeš. 6. Pisma, polna nasvetov, niso niti malo prijetna, posebno, če nas za svet nihče ni vprašal. 7. Pisma, v katerih mnogo priznavamo ali se izpovedujemo, je boljše, da jih ne odposlamo. Takšne stvari je boljše, če jih zapišemo za sebe, in ko jih več ne potrebujemo, jih sežgemo.

ČETRTŠOLSKI SILOGIZEM.

Neki češki dijaški list prinaša tole »meditacijo«: Zakaj se učiš? Kolikor več se učiš, toliko več veš; kolikor več veš, toliko več pozabiš; kolikor več pozabiš, toliko manj veš! — Torej zakaj se učiš? Kolikor manj se učiš, tem manj veš. Kolikor manj veš, tem manj pozabiš; kolikor manj pozabiš, tem več veš! — Torej zakaj se učiš?!

× Jantar pod mikroskopom. Dr. Voigt je začel na novo preiskovati v jantaru ohranjene ostanke mrčesa. Po njegovem postopku je mogoče vzeti mrčesa iz jantara tako, da živalice ne bodo niti namani poškodovane, s čimer je omogočeno tudi preiskovanje pod močnejšim mikroskopom. V najmanjšem mrčesu se je posrečilo ugotoviti ostanke dihalnih or-

ganov, obseg želodca in podobno, kar ima za poznavanje mrčesa v dobi, ko se je jantar tvoril, velik pomen.

× Samo petina tuje glasbe v Italiji. Italijanski uradi so se odločili, da mora biti v bodoče tisk tujih glasbenih del omejen tako, da bi ne tvoril več ko 20% vseh v Italiji tiskanih glasbenih umetnin. Odredba pa se nanaša samo na lahko glasbo, zlasti opereto, in na t. im. »Slagerje«. Tudi pevski zbori in orkestri ne smejo v svoj program uvrščati več tujih del kakor 20 odstotkov.

× Skrivnostna pisma, ki prinašajo smrt.

V neki angleški vasi blizu Londona so v enem mesecu umrli trije vaščani na prav zagoneten način. Vsak od njih je dobil pismo, vsebuječo nasvete, kje je najlažje dobiti zaposlitev. Nekaj dni po prejemu pisma je naslovljenec umrl. Policija išče pisce teh pisem, kajti smatra, da so bila pisma namazana z neko snovjo, ki prinaša smrt vsakomur, ki se pisma dotakne. V vasi je zavladala prava panika in ljudje ugičajo, kdo bo še prejel tako pismo.

Darujte za azilni sklad P. I. I.

MALI OGLASI

CENT MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe neveliki dovozniki in izvozniki oglasov din 1.—. Na besedi Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvofoldno. Oglasni davki na vsakrati oglasno zbirajo din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oglasov. Za vsakega v oglasu skleni v naročilu ali na pošti polovico na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglasne odgovore cede malih oglasov se mora naročnik znanja za 3 din.

Razno

NAKUP IN ZAMENJAVA
zlata, ur, veržice, prstanov in zobovij. M. Jigerjev sin, Maribor, Gosposka 15. 387

PONIKLANJE IN POKROMANJE
vseh vrst predmetov, dobro in poceni pri »Rudaa, Maribor, Trstenjakova ul. 5. 988

PRIMA PRESANO SENO
in slamo v balah vedno v zalozji Ploj, Meljska c. 9. 839

SPECIALNI BRUSAC
Rudolf Horvat, Glavni trg 19, izvršuje svoj posel poceni in strokovnjaško ta se zato priporoča. 1196

PEVCI KOBANCI
pridodijo na pustno nedeljo, dne 19. II. 1939. v gost. »Z. Pavšiča«. Kamnica, pustni rajanje. Maske dobrodošle! Vabljeni vsi! Začetek ob 15. (3.) uri. Vstop prost! 1198

CENJENE DAME!
Za maskarado vseh vrst laulje na razpolago. Marica Požar, gledališka frizerka, Vetrinjska 11. 1207

IZGUBIL!
Sluga od firm. Gert. Gospoška 13. je izgubil od Slomskovega trga do tovarnega kolodvora din 600.—. Pošteni najditelji se naproša, da naj jih vrne proti nagradi. 1209

Posest

KRASNE PARCELE
sredi Tuznega blizu kolodvora poceni nadprodaj. Vprašati Ptuljska 87. 593

Prodaj

SPALNICE
furnirane in pleskane, lepe moderne oblike, najboljšo izdelavo, po zelo ugodni ceni nadprodaj. Klatnik Ivan, Maribor, Meljska ul. 6. tel. 33-19. 1204

INVENTAR
za špeciariško trgovino so kompletno prodaj. Vroša se v Magistratni trafiki. Ptul. 1210

Sobo odda

LEPO SOBO
opremljeno, separirano, nasproti parka oddam. Ciril-Metodova 12. prtlj., levo. 1197
Odda se sončna, opremljena SOBA s posebnim vzhodom. Metelkova ul. 63-I. 1199

MEBLIRANA SOBA
s kopalnico v novi zgradbi se odda, Meljska 63-II. 1200

LEPA SOBA
se odda, Vrbanova 13. 1201

SOBO
s kopalnico takoj oddam v centru. Naslov v upravi. 1211

Stanovanje

STANOVANJE
sobo in kuhinjo, takoj oddam Jurčičeva 2. Tuzno. 1194

GOSPODIČNO
sprejem s 1. marcem na stanovanje in hrano. Naslov: Meljska c. 34. prtlj., desno. 1212

Stanovanje išče

TROSOBNO STANOVANJE
s kopalnico v bližini parka ali v centru išče upokojen zakonski par brez otrok za 15. marc ali 1. april. Pomudbe pod »Park« na upravo 11. sta. 1205

Službo išče

GOSPODIČNA
išče mesto gospodinjke k samostojnemu gospodu. Ponudbe na upravo pod »Pridna«. 1202

Službo dobi

PEKOVSKI POMOČNIK
se spreime, zmoežen vseh del pekarn. Naslov v upravi. 1203

UČENCA(KO)
v Spečerijo sprejem. Maribor, Aleksandrova 7. Krčevina. 1208

Oseba,

ki je v torek zvečer odnesla kovčeg iz mlezaja avtomobila pred hišo Ob jarku 2. se poziva, da vrne po pošti vsaj dokumente kot odškodnino za kovčeg in obleko. — Spravek Alojz Maribor, Vetrinjska ul. 14. 1206

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

Ženini in neveste

Od vagonске pošiljke šivalnih strojev »VERITAS« nam je ostalo še 20 komadov. Nudimo Vam izredno priliko, da si nabavite šivalni stroj po neverjetno nizki ceni!

J. GUSTINCIČ, MARIBOR, TATTENBACHOVA ULICA 14.

ZA OČETOVSTVO SO SE STEPLI.

V romunski vasi Uralci se je pripetilo dne 12. novembra dogodek, ki je pa imel še bolj nenavadne posledice. Najlepše dekletke na vasi, Evgenija Tanaslu, ki ji je šele 16 let, je »nenadoma« rodila moško dete. Njeni starši so bili zaradi tega zelo nesrečni, toda ne dolgo. Se istega dne so prišli v hišo trije vaški mladeniči, od katerih je dekletu vsak ponudil zakon, trdeč, da je otrokov oče.

Dekletu je bilo težko, ker se ni mogla takoj odločiti, katerega naj vzame. Po razmišljanju, ki je trajalo nekaj dni, se je končno odločila, naj se fantje med seboj stepejo, in kdor v tem tepežu zmaga, postane njen mož.

Mesto za prelep je določila ona sama. V prisotnosti dekleta, njenih staršev in še nekaterih povabljenih so se začeli fantje besno pretepati. In kdo ve, kako bi se tepež končal, če ne bi pravočasno intervenirala policija in aretirala ne samo mladeniče, temveč tudi nevesto.

Pred sodnikom se je mlada mati odločila za tistega, ki jo je zadnji prosil za roko. Poročita se takoj, ko prideta iz zapora, kar bo čez štiriinajst dni. Ostala dva bodo spustili iz zapora istočasno in bosta prisostvovala poroki kot priči.

SHAW ZNA VRNITI!

V neki družbi se je srečal Shaw z mladeničem iz gornjih deset tisočev. Samozvestni mladi mož se je obnašal kakor pravi snob: kazal je ostalim, da lahko govori s slavnim dramatikom tako malo zviška.

»Vaš oče je bil baje vrtnar?« je vprašal mojstra in ko mu je Shaw pritrilil, je dodal: »No — in zakaj niste tudi vi postali vrtnar?«

Prisotnim je bilo mučno, kajti zdelo se jim je, da je Shaw v zadregi. In mladi se je murzal nad uspehom svoje nesramnosti.

»Je že tako,« je končno počasi začel Shaw, »vaš oče na primer je bil gentleman, kajne?«

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d. ne vrnejo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon

predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se uredništva šteje 25-67 in uprave šteje 28-67. — Poštni čekovni račun šteje 11. 409.